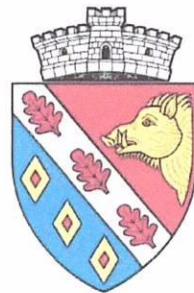

ROMÂNIA
JUDEȚUL MUREȘ
CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI VÂNĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 25 din 21.05.2026
privind aprobarea Strategiei de SMART Village a comunei Vânători, județul Mureș

Având în vedere:

Referatul de aprobare nr.3432/1 din 14.05.2025 al Primarului comunei Vânători la proiectul de hotărâre privind aprobarea Strategiei de Smart Village a comunei Vânători;

Raportul de specialitate întocmit de compartimentul de resort înregistrat sub nr.3432/2/14.05.2026,

Avizul favorabil al comisiilor de specialitate.

Ținând cont de :

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.156/2020 privind unele măsuri pentru susținerea dezvoltării teritoriale a localităților rurale și urbane;
- art. 129 alin. (1), alin. (2) lit. b) și alin. (7) lit.k), din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;

În temeiul art.196 alin. (1) lit.a) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;

HOTĂRĂȘTE

Art. 1 Se aprobă Strategia SMART Village a comunei Vânători, județul Mureș, conform anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2 Primarul comunei Vânători împreună cu aparatul de specialitate, va duce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

Art. 3 Prezenta hotărâre se va comunica: Instituției Prefectului Județului Mureș, Primarului comunei Vânători și se aduce la cunoștință publică prin afișarea la sediul Primăriei.

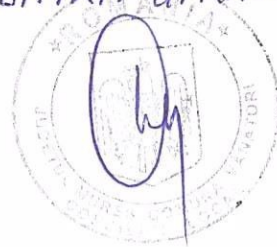
PREȘEDINTE ȘEDINȚĂ,
DAYKA GAVRIL

Contrasemneaza pt legalitate,
Secretar General,
Bologa Emil Alin

Voturi exprimate: 10 pentru, 0 împotriva, 0 abțineri din 10 consilieri prezenți

PREȘEDINTE ȘEDINȚĂ
DAYKA GAURIC

Anexa H.C.L. NR.25/21.05.2026

VANATORI - SMART VILLAGE

Tradiție și inovație

Mai 2026

Cuprins

Concept, definiții:	2
INTRODUCERE.....	3
Ce este inteligent pentru mediul rural	4
Ce este un proiect Smart Village sau un Sat Inteligent?	6
Contextul dezvoltării strategiei satului inteligent	7
Implicarea comunității în elaborarea Strategiei SMART Village a comunei Vanatori.....	17
Analiza SWOT aplicată tematicii SMART Village	19
Date socio – demografice, economia locală - RPL 2021 și RGA 2020. Sursa: INS.....	19
Analiza SWOT.....	21
Viziunea SMART Village a comunei Vanatori.....	24
Misiunea SMART Village a comunei Vanatori.....	25
Obiectiv general.....	25
Obiective specifice	25
PLAN DE ACȚIUNE -PORTOFOLIUL DE PROIECTE.....	29
Management și monitorizare	45
Exemple de bune practici privind soluții de tip SMART village	46
ANEXE	52

Abrevieri

SDL	Strategie de Dezvoltare Locală
PAC	Politica Agricolă Comună
PNS	Planul Național Strategic privind Politica Agricolă Comună
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
PNRR	Planul Național de Redresare și Reziliență
PDR	Planul de Dezvoltare Regională pentru perioada 2021-2027
ADR Centru	Agenția de Dezvoltare Regională Centru

„Satele inteligente sunt în esență despre oameni – sunt despre comunitățile rurale care iau inițiative în vederea identificării de soluții practice la probleme și care încearcă să profite din plin de noile oportunități. Soluțiile digitale pot sprijini multe din aceste noi oportunități, dar inteligent înseamnă și cooperare și dezvoltare de noi alianțe – gândire liberă și trasarea propriului drum către prosperitate și durabilitate.” - Phil Hogan, Comisar European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală în perioada 2014-2019. Prin sate inteligente se înțeleg acele comunități care refuză să aștepte schimbarea. Satele inteligente sunt alcătuite din locuitori din rural, care iau inițiativa de a aplica soluții practice pentru provocările cu care se confruntă și pentru a profita de noile oportunități.

Concept, definiții:

- ✓ Tehnologii „smart”: reprezintă produse, echipamente sau componente ce conțin unități de procesare a datelor, senzori, sunt programabile și au capacități de conectare la Internet sau alte rețele de date, fiind utilizate în scopul culegerii de date din mediul înconjurător, îndeplinirii de comenzi primite, transmiterii și recepției de date și interacțiunii cu omul sau cu alte sisteme sau echipamente.
- ✓ Servicii „smart”: reprezintă acele servicii destinate cetățenilor sau mediului de afaceri dintr-o comunitate sau localitate, furnizate public cu ajutorul sau prin intermediul tehnologiilor „smart”;
- ✓ Comunități/localități „smart”: reprezintă comunități sau localități care utilizează în mod curent servicii „smart” pentru satisfacerea nevoilor sau cerințelor particulare identificate sau manifestate de cetățenii sau mediul de afaceri din aria geografică acoperită.
- ✓ Comunități/localități integral „smart”: reprezintă comunități sau localități în care toate nevoile identificate sau manifestate de cetățenii sau mediul de afaceri din aria geografică acoperită
- ✓ Comunitate/localitate furnizoare de servicii “smart”: reprezintă comunități sau localități „smart” care furnizează servicii „smart” de utilitate pentru comunitățile sau localitățile din vecinătatea lor.

INTRODUCERE

Guvernanța locală în România

Comuna, unitatea elementară de organizare administrativă, este formată din unul sau mai multe sate și este condusă de un consiliu local și un primar ales. România are 2.685 de comune ce însumează 13.285 de sate, respectiv o medie de cinci sate pe comună.

Comuna Vanatori are în componență localitățile Vanatori, Soard, Mureni Feleag și Archita. Este situată în sudul județului Mureș, regiunea Centru și se învecinează la sud cu satul Saschiz (com. Saschiz, jud. Mureș), iar nord – est - vest cu comuna Albesti (jud. Mureș), la 10 km față de cel mai apropiat municipiu (Sighișoara) și la 60 km .față de reședința de județ (Târgu Mureș).

Organul deliberativ al comunei este Consiliul Local, ale cărui decizii sunt puse în executare de către primarul comunei, ordonatorul de credit al unității administrativ teritoriale. Atât consilierii locali, 13 la număr cât și primarul sunt aleși de către locuitorii comunei pentru un mandat de 4 ani. Ședințele Consiliului Local sunt convocate de către primar, care are statutul de invitat la dezbateri și poate propune ordinea de zi și proiecte de hotărâre; ședințele sunt conduse de către un președinte de ședință ales pe o perioadă determinată din rândul consilierilor locali.

Administrația locală a decis, treptat să facă treptat pasul spre o comună smart și să obțină recunoașterea de **smart village/sat inteligent**. Vanatori este o comună „ în tranziție” - pași spre modernizarea serviciilor publice și adoptarea de soluții inteligente se fac de câțiva ani – modernizarea școlilor ,construirea de școala nouă ,cresa(cu peste 70 locuri),centru de zi (azil), sistemul de supraveghere video al comunei, PUG în format GIS ș.a. , iar aceste măsuri au fost bine primite de către cetățeni, dovedindu-și importanța și eficiența.

Satele inteligente au ca punct de plecare resursa umană: locuitori din mediul rural care au inițiativa de a găsi soluții practice pentru transformarea localității lor, în parteneriat cu administrația locală. Aleșii locali au înțeles că tehnologiile digitale sunt adaptate pentru a servi mai bine comunitatea locală; oportunitățile sunt analizate dincolo de limitele actuale, sunt valorificate peisajele rurale, tradițiile locale și legăturile cu orașele din vecinătate. Conceptul de Smart Villages nu propune o soluție unică pentru toți. Este sensibil teritorial, se bazează pe nevoile și potențialele teritoriului respectiv, este condus de Strategie pentru a avea un impact real asupra comunității locale (pentru că la baza Satelor Inteligente se află localnicii) și susținut de strategii teritoriale noi sau existente. Strategiile sunt instrumente eficiente pentru a transmite viziunea unei comunități, atât pe plan intern (către membrii comunității), cât și pe plan extern, de exemplu, către diferite niveluri de guvernare (GAL-uri, nivel regional sau național). O strategie cuprinzătoare – care ia în considerare și prioritățile stabilite la niveluri administrative superioare – poate contribui, de asemenea, la identificarea surselor de finanțare pentru implementarea planului de acțiune

Digitalizarea este un instrument, dar nu un scop în sine. Recunoașterea ca „sat inteligent” presupune implementarea tehnologiilor și instrumentelor specifice pentru eficientizarea energetică, acțiuni de educare (ex. dezvoltarea competențelor digitale ale localnicilor) și utilizarea tehnologiilor de ultimă oră pentru creșterea bunăstării și revigorarea economică a comunității rurale. „Inteligent” înseamnă să folosești soluții inovatoare (inclusiv tehnologie digitală) care implică și/sau au un real efect asupra localnicilor, însă inovarea trebuie analizată/adaptată întotdeauna în contextul (local) propriu, ținând cont de moștenirea culturală locală.

Zonele rurale, în care locuiesc peste 50% din cetățenii U.E., reprezintă inima economiei noastre. Diversitatea peisajului, a culturii și a patrimoniului constituie una dintre caracteristicile cele mai definitorii și mai remarcabile ale Europei. Aceasta reprezintă o parte esențială a identității și a potențialului nostru economic. *„Ne vom prețui și conserva zonele rurale și vom investi în viitorul lor”* declara Ursula von der Leyen, Președinte al Comisiei Europene.

Conceptul de sat inteligent își propune să creeze sate europene locuibile unde oamenii să poată și să își dorească să se stabilească, deoarece inovația și soluțiile digitale le îmbunătățesc stilul de viață. Este esențial să îmbunătățim cooperarea între comunitățile, organizațiile și autoritățile din zonele rurale și urbane pentru a beneficia pe deplin de avantajele sociale, culturale și economice pe care astfel de cooperări le pot aduce.

În România, majoritatea satelor au între 100 și 2.000 de locuitori. Satele mici (cu mai puțin de 500 de locuitori) și, în special, satele foarte mici (cu mai puțin de 200 de locuitori) sunt cele mai dezavantajate, în particular cele care au populația îmbătrânită și/sau cele care sunt situate în zone izolate. La cealaltă extremă, satele mari (cele cu mai mult de 2.000 de locuitori) tind să fie cele mai dezvoltate. La recensământul din 2021 se înregistra în comuna Vanatori o populație de 4131 locuitori, din care bărbați 2046 și 2085 femei.

Satele se deosebesc de orașe atât prin mărime, cât, mai ales, prin activitățile locuitorilor, predominant agricole. În țările dezvoltate economic, activitățile populației rurale sunt mai variate și ies de multe ori din sfera agriculturii, o parte din locuitorii satelor fiind ocupați în industrie, transporturi, turism.

Ce este inteligent pentru mediul rural

La nivel european, inițiativa Comisiei Europene privind satele inteligente a fost lansată în 2017 și a creat o infrastructură dedicată Satelor Inteligente cu multe acțiuni și resurse aferente - Rețeaua Europeană pentru Dezvoltare Rurală.

În acest sens, în cadrul documentului strategic “Planul de Acțiuni al Uniunii Europene privind satele inteligente” sunt formulate și declinate mai multe accepțiuni privind noțiunea de sat inteligent :

- Inteligent înseamnă folosirea tehnologiilor digitale atunci când este cazul și nu pentru că sunt la modă. Satele inteligente folosesc adesea tehnologii digitale. Însă acestea sunt doar câteva din

instrumentele disponibile ;

- Inteligent înseamnă să gândești în afara satului. Unele inițiative se desfășoară la nivelul satului, dar majoritatea implică și vecinătățile, grupurile de sate, orașele mici și legăturile cu orașele.
- Inteligent înseamnă crearea unor noi forme de cooperare și alianțe: între fermieri și alte persoane implicate în agricultură și mediul rural; între municipalități; sectorul privat și societatea civilă; de jos în sus (bottom-up) și de sus în jos (top-down).
- Inteligent înseamnă să gândești de unul singur. Nu există un model sau o soluție standard pentru satele inteligente – este vorba despre localnici care folosesc bunurile și resursele locale, se folosesc de cunoștințele disponibile și iau inițiative.

Semnificația cuvântului „inteligent” se concentrează în principal asupra inovației digitale și inovării sociale.

Pentru comuna Vanatori, SMART pleacă de la confortul casnic și personal, influențat atât de experiența adusă de la marile oraședin apropiere cât și de cetățenii plecați la muncă în țările Uniunii Europene și care utilizează diverse gadgeturi și dispozitive smart.

Conexiunile rapide la rețea și posibilitățile de telecommuting, inclusiv telework deschid posibilități care sunt deja parțial utilizate, dar care ar putea fi valorificate în moduri noi. Serviciile digitale ar putea oferi noi modalități eficiente de cooperare și departajare deschisă a informațiilor atât în cadrul comunității, cât și cu vizitatorii și organisme externe.

Guvernanța publică în era digitală presupune adoptarea a trei tipuri de abordări principale: reintegrare, holism și digitalizare. Reintegrarea presupune corelarea și integrarea unitară a serviciilor publice pentru cetățeni, integrarea tehnologiilor și a serviciilor externalizate (un bun exemplu fiind aplicația de reciclare de la Supercom), utilizarea serviciilor comune și simplificarea procesului de livrare a serviciilor publice către cetățeni. Abordarea holistică presupune reorganizarea serviciilor plecând de la centrarea acestora pe cetățeni și livrarea unui serviciu unic de tip „one-stop shop” care să permită integrarea simplificată a serviciilor într-un singur loc, care ar trebui să fie o platformă unică, online, a administrației publice locale.

Digitalizarea presupune definirea, dezvoltarea și implementarea unor medii și instrumente digitale cu impact strategic, combinate cu automatizarea proceselor, utilizarea inteligentă a datelor și informațiilor, precum și noi experiențe sociale în mediul online pentru cetățeni. Centralismul instituțional favorizează într-o anumită măsură caracteristicile descrise anterior, însă acestea sunt cel mai bine puse în valoare prin digitalizare.

Începând cu anii 2000, un nou model de management centrat pe tehnologii digitale a început să fie adoptat de instituții din întreaga lume. Tranziția de la New Public Management spre modelele de guvernanță digitală nu este o schimbare rudimentară, ci, mai degrabă, o schimbare radicală care promovează modernizarea societății, toate acestea devenind posibile prin dezvoltarea tehnologiilor Internet și a imersiunii contactului cu comunitatea în spațiul electronic digital.

Ce este un proiect Smart Village sau un Sat Inteligent?

“Satele inteligente sunt în esență despre oameni – sunt despre comunitățile rurale care iau inițiative în vederea identificării de soluții practice la probleme și care încearcă să profite din plin de noile oportunități. Soluțiile digitale pot sprijini multe din aceste noi oportunități, dar inteligent înseamnă și cooperare și dezvoltare de noi alianțe – gândire liberă și trasarea propriului drum către prosperitate și durabilitate.” spunea Phil Hogan, fost Comisar European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală în perioada 2014-2019. “Prin sate inteligente se înțeleg acele comunități care refuză să aștepte schimbarea. Satele inteligente sunt alcătuite din locuitori din rural, care iau inițiativa de a aplica soluții practice pentru provocările cu care se confruntă și pentru a profita de noile oportunități.”

O soluție smart pentru satul viitorului înseamnă o soluție ușor de folosit, cu impact local și care să presupună costuri cât mai mici de exploatare și mentenanță.

Cei cinci factori cheie ai Satelor Inteligente din perspectiva Rețelei Europene pentru Dezvoltare Rurală REDR constau în :

1. Acțiuni privind depopularea și schimbările demografice;
2. Identificarea soluțiilor locale privind reducerile de fonduri publice și centralizarea serviciilor publice;
3. Explorarea legăturilor cu orașele și orașele mici;
4. Modernizarea rolului zonelor rurale în procesul de tranziție spre o economie circulară, bazată pe emisii de carbon reduse;
5. Promovarea transformării digitale a zonelor rurale.

În ceea ce privește furnizarea serviciilor rurale, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) propune 3 noi forme de furnizare a serviciilor rurale:

- Furnizarea integrată a serviciilor, inclusiv:
- Co-amplasarea unor servicii într-o singură clădire sau spațiu;
- Colaborarea între furnizorii de servicii în termeni de informații, gestionare, instruire etc.;
- Cooperarea între echipele de experți pentru a oferi servicii comune;
- Co-producere între organizațiile publice, private și comunitare și în special soluții bazate pe comunitate.

Abordări alternative și mai flexibile:

- Servicii mobile – aducerea serviciilor către oameni;
- Modele hub și spoke – când serviciile sunt furnizate în mod regulat de la o locație centrală, însă sunt și servicii furnizate mai rar sau la un nivel mai scăzut în zone îndepărtate;
- Servicii noi și îmbunătățite adaptate nevoilor locale (calitate, marketing, crearea de noi abordări pentru servicii).
- Soluții digitale

OCDE include soluțiile digitale ca abordări alternative posibile de furnizare, împreună cu serviciile mobile, dar dată fiind natura lor orizontală (transversală) și contribuția lor în creștere la dezvoltarea unor sate inteligente

Ce proiecte nu sunt Smart Village?

- Înlocuirea corpurilor de iluminat stradale clasice cu LED-uri, ca acțiune ;
- Instalarea unui număr de camere de supraveghere într-o comună nu este soluție Smart Village, dacă este un sistem închis și camerele comunică unui dispecerat în circuit închis. Soluția este Smart Village, doar dacă imaginile includ alte opțiuni de utilizare automatizată, cum ar fi: alertă la foc/fum, alertă la trecerea printr-o intersecție pe culoarea roșie a semaforului și alte scenarii posibile, inclusiv accesul deschis pentru locuitori/vizitatori la supravegherea spațiilor publice.
- Instalarea de stații de încărcare mașini electrice nu este soluție Smart Village dacă este un sistem închis, ci doar dacă include informații și facilități pentru utilizatori și cetățeni, cum ar fi harta publică a acestora, monitorizarea disponibilității locurilor de parcare aferente sau informații despre plata acestui serviciu.

Contextul dezvoltării strategiei satului inteligent

Noile orientări de politică publică ale Comisiei Europene, centrate pe digitalizare și verde, au determinat autoritățile să pună accent pe accelerarea digitalizării și pe transformarea localităților în comunități inteligente (smart).

Strategii și inițiative existente

Atât Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Vanatori cât și cea a GAL Dealurile Târnavelor sunt puternic ancorate în conceptul de digitalizare ca posibilitate de dezvoltare a administrației publice locale și ca deziderat pentru o comunitate inteligentă.

Complementaritatea cu alte documente strategice

În strategia de dezvoltare locală 2023-2027 a GAL Dealurile Târnavelor a fost identificate ca puncte slabe la nivelul teritoriului „Echipamente/servicii învechite sau insuficiente, servicii publice nemodernizate/nedigitalizate, lipsa servicii SMART pentru populație”, iar ca Oportunități „Asigurarea accesului facil și dezvoltarea infrastructurii la scară mică și a serviciilor pentru populație, susținerea implementării de investiții din strategiile SMART ale uat-urilor. ”De asemenea, în SDL GAL Dealurile Târnavelor a fost inclusă o intervenție/măsură distinctă, cu alocare proprie, ce are ca obiectiv „Creșterea inteligentă și sustenabilă a comunităților locale prin investiții inteligente în beneficiul comunităților locale din teritoriul GAL Dealurile Târnavelor care-si propun implementarea de strategii SMART de dezvoltare locala, identificate în etapa de analiză a teritoriului. Intervenția se adresează comunităților care doresc să utilizeze soluții inovatoare pentru a-și îmbunătăți rezistența, construindu-se pe punctele forte și oportunitățile locale, în special prin mobilizarea soluțiilor oferite de tehnologiile digitale pentru:

- a îmbunătăți accesul la servicii (în diverse domenii precum sănătate, educație sau transport
- sporirea oportunităților de afaceri și crearea de locuri de muncă
- dezvoltarea piețelor locale
- dezvoltarea energiilor regenerabile
- dezvoltarea unei economii circulare
- o mai bună exploatare a resurselor naturale
- adaptarea la schimbările climatice
- conservarea mediului și a biodiversității
- o mai bună valorificare a patrimoniului cultural pentru o mai mare atractivitate turistică etc. (SMART patrimoniu, SMART turism, signalistică, rețele de cooperare)

Și Strategia de Dezvoltare Locală a Comunei Vanatori include mențiuni (paginile 116 – 120) cu privire la digitalizarea serviciilor pentru populație (în special sănătate, educație), a microîntreprinderilor și a administrației publice locale, cu scopul de a rezolva nevoile comunității locale în mod legal, transparent, echitabil, competent și eficient, susținând prosperitatea locuitorilor prin furnizarea de servicii la un înalt standard de calitate. Pandemia Covid a afectat profund relațiile sociale, culturale și economice din comuna noastră și din restul lumii. Cu toate acestea suntem încrezători în capacitatea de reziliență și reconstrucție de care dispunem și în posibilitatea de a atinge obiectivele anului 2027 pentru a avea o comună ce are grijă de mediul înconjurător, digitalizată, cu o economie performantă, ce respectă valorile europene, democratică, cu grijă pentru cetățenii săi și cu o infrastructură potrivită unei așezări de talie europeană.

România, ca stat membru UE, și-a sumat implementarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Legătura dintre Strategia SMART a comunei Vanatori și obiectivele Comisiei Europene pentru 2021-2027

se face prin obiectivul „O Europă mai aproape de cetățeni”, care sprijină implicarea autorităților locale, a societății civile și a cetățenilor în abordarea provocărilor locale.

Comisia Europeană – Digital Single Market, prezintă „smart city/village” ca pe o comunitate în care rețelele și serviciile tradiționale devin mai eficiente prin utilizarea tehnologiilor digitale și de telecomunicații, în beneficiul cetățenilor și mediului de afaceri. O altă definiție comună spune că „o localitate Smart, este cea care integrează tehnologiile informației și comunicațiilor pentru utilizarea eficientă a resurselor și infrastructurilor în scopul asigurării necesităților cetățenilor săi”.

PNRR - Planul de redresare și reziliență, instrument introdus de Uniunea Europeană pentru a combate efectele negative ale pandemiei provocate de COVID-19 la nivelul statelor membre este documentul strategic de referință pentru atragerea fondurilor puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin NextGenerationEU în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor în materie de reforme și investiții.

Pentru Agenda 2030 Comisia Europeană își propune digitalizarea serviciilor publice:

- Servicii publice-cheie: 100 % online
- Servicii de e-sănătate: 100 % din cetățeni au acces la fișele medicale
- Identitate digitală: folosirea ID-ului digital de către 80 % din cetățeni

În România, serviciile publice digitale rămân sub media Uniunii Europene, în parte din cauza coordonării reduse între instituțiile statului pentru o abordare integrată. Capacitățile existente nu sunt suficiente pentru asigurarea unui nivel ridicat de securitate a rețelelor și de gestionare adecvată a riscurilor cibernetice. Alte provocări majore pentru țara noastră se referă la acoperirea cu bandă largă a zonelor rurale (zone albe) și abilitățile digitale ale multor categorii de cetățeni.

În Raportul de țară 2020 pentru România, se arată că acoperirea de bandă largă fixă a gospodăriilor s-a menținut la aproximativ 87%, sub nivelul din majoritatea statelor membre. Utilizarea benzii largi a stagnat la nivelul de 66% din gospodării, un nivel cu mult sub media UE, de 77%. Peste o cincime dintre români nu au utilizat niciodată internetul, iar mai puțin de o treime au competențe digitale de bază. Serviciile publice sunt în urma celor din alte state membre UE, în pofida faptului că România înregistrează una dintre cele mai mari ponderi ale utilizatorilor de servicii de e-guvernare (locul 7 în UE). În plus, în ceea ce privește integrarea tehnologiei digitale, întreprinderile din România se situează cu mult sub media UE.

Scopul Strategiei Digitale a UE este de a sprijini procesul de transformare digitală în avantajul cetățenilor și a întreprinderilor, concomitent cu asigurarea contribuției la crearea unei Europe neutre din punct de vedere climatic până în 2050.

Viziunea și perspectivele pentru transformarea digitală a Europei până în 2030 (viziune pentru deceniul digital al UE) se articulează în jurul a patru puncte „busolă pentru dimensiunea digitală”:

- Digitalizarea serviciilor publice
- Competențe digitale

- Infrastructuri digitale sigure și durabile
- Transformarea digitală a întreprinderilor

Componenta C7 din PNRR– Transformare digitală propune 4 reforme și 19 investiții iar bugetul total alocat este de 1.884,96 mil. euro

O Europă pregătită pentru era digitală

Strategia Digitală Europeană se axează pe 3 piloni, pentru a garanta că Europa profită de oportunitățile sectorului și le oferă cetățenilor, întreprinderilor și guvernelor control asupra transformării digitale și devine astfel un jucător important pe plan internațional.

Tehnologia în serviciul cetățenilor - dezvoltarea, implementarea și adoptarea tehnologiei care va produce o diferență reală în viața de zi cu zi a oamenilor, contribuie la competitivitatea economică și utilizează tehnologiile într-un mod care respectă valorile europene.

Strategia Europeană pentru Date va ajuta UE să devină lider într-o societate bazată pe date. Prin crearea unei piețe unice în acest domeniu, datele vor putea circula liber pe teritoriul UE și în toate sectoarele în beneficiul întreprinderilor, al cercetătorilor, al publicului și al administrațiilor publice. Cetățenii, întreprinderile și organizațiile ar trebui să fie în măsură să ia decizii mai bune pe baza informațiilor rezultate din datele fără caracter personal, care ar trebui să fie puse la dispoziția tuturor. UE creează o piață unică a datelor:

- datele pot circula în cadrul UE și între sectoare, în beneficiul tuturor;
- normele europene, în special cele referitoare la confidențialitatea și protecția datelor, precum și dreptul concurenței, sunt respectate pe deplin;
- normele privind accesul la date și utilizarea datelor sunt corecte, practice și clare.

UE devine o economie bazată pe date, atractivă, sigură și dinamică prin:

- stabilirea unor norme clare și echitabile privind accesul la date și reutilizarea acestora;
- investiții în noua generație de instrumente și infrastructuri de stocare și prelucrare a datelor;
- unirea forțelor în favoarea capacității europene din domeniul tehnologiei cloud;
- punerea în comun a datelor europene din sectoarele cheie, utilizând spații de date comune și interoperabile;
- punerea la dispoziția utilizatorilor de drepturi, instrumente și competențe pentru a putea păstra controlul deplin asupra datelor lor;

Platforme online - ca parte a Strategiei Digitale Europene. Comisia Europeană a anunțat un pachet al Legii Serviciilor Digitale (Digital Service Act) pentru a consolida piața unică a serviciilor digitale și a încuraja inovația și competitivitatea mediului online european. CE încurajează un mediu online bazat pe încredere, legalitate și inovare. Principiile directoare ale politicii CE cu privire la platformare online sunt: (1) un mediu echitabil pentru servicii digitale comparabile; (2) un comportament responsabil al platformelor online pentru a proteja valorile umane de bază; (3) promovarea încrederii, transparența și asigurarea unui tratament echitabil și corect în mediul online; (4) promovarea economiei bazată pe dat prin piețe deschise, libere, nediscriminatorii.

Competențe digitale - Comisia Europeană promovează diverse inițiative care vizează (1) creșterea formării în competențe digitale pentru forța de muncă și pentru consumatori; (2) modernizarea educației în întreaga UE; (3) valorificarea tehnologiilor digitale pentru învățare și pentru recunoașterea și validarea abilităților; (4) anticiparea și analizarea nevoilor de dezvoltare la nivel de competențe.

Politici curente:

Agenda Europeană pentru Competențe (European Skills Agenda²⁹) subliniază importanța învățării pe tot parcursul vieții, stabilește obiective pentru competențele pentru locuri de muncă în tranzițiile digitale și verzi și mobilizează companiile, partenerii sociali și organizațiile să ia măsuri semnificative pentru a facilita această tranziție.

Planul de Acțiune privind Educația Digitală (Digital Education Action Plan)³⁰ 2021-2027 - obiectivul planului de acțiune în domeniul educației digitale (2021-2027) este adaptarea educației și formării profesionale la era digitală. Solicită statelor membre și părților interesate să colaboreze pentru a asigura o educație digitală de înaltă calitate, inclusiv și accesibilă la nivelul UE. Planul de acțiune are două priorități strategice: (1) Dezvoltarea unui ecosistem de educație digitală performant, sprijinind, de exemplu, conectivitatea Gigabit a școlilor și planurile de transformare digitală la toate nivelurile de educație și formare. (2) Îmbunătățirea abilităților și competențelor digitale, de exemplu, prin elaborarea de linii directoare pentru profesori pentru a încuraja alfabetizarea digitală și reducerea dezinformării, dezvoltării avansate a competențelor digitale prin stagii de oportunitate digitală.

Securitate cibernetică - Strategia UE de Securitate pentru perioada 2020-2025, urmează Agendei Europene privind Securitatea (2015-2020) și se concentrează pe domenii prioritare în care UE poate aduce valoare pentru a sprijini statele membre în promovarea securității pentru toți cei care trăiesc în Europa, inclusiv în domeniul securității cibernetice.

Inteligență Artificială³¹ - datele și inteligența artificială (IA) pot contribui la soluționarea multora dintre problemele societății noastre, de la sănătate la agricultură și de la securitate la industria producătoare. Acest lucru poate fi realizat numai dacă tehnologia se dezvoltă și se utilizează în așa fel încât să câștige încrederea oamenilor.

Conectivitate - conectivitatea avansată este elementul fundamental al transformării digitale și facilitează un viitor durabil. Rețelele fixe și wireless contribuie în mod semnificativ la furnizarea de servicii accesibile și accesibile și la reducerea decalajului digital. 5G: recomandarea CE privind conectivitatea, publicată în septembrie 2020, invită statele membre să colaboreze pentru a dezvolta și a conveni asupra celor mai bune practici, pentru a accelera lansarea rețelor 5G și a fibrelor.

Calcul de înaltă performanță - calculul de înaltă performanță (HPC), cunoscut și sub numele de supercomputing, se referă la sistemele de calcul cu o putere de calcul extrem de mare care sunt capabile să rezolve probleme extrem de complexe și exigente. În era digitală, HPC se află la baza progreselor majore și a inovației și o resursă strategică pentru viitorul Europei. În septembrie 2018, Consiliul European a adoptat Regulamentul (UE) 2018/1488 de instituire a întreprinderii comune europene de

întă performanță (EuroHPC JU). EuroHPC își propune să reunească resursele din UE și 32 de țări participante pentru a construi în Europa o infrastructură de supercomputere și date de nivel mondial și pentru a dezvolta un ecosistem HPC competitiv în tehnologiile și aplicațiile relevante.

Context național

Cadrul de reglementare național include:

- Planul Național Integrat în Domeniul Energie și Schimbărilor Climatice
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030
- Strategia Națională de Apărare a Țării

Digitalizarea pare a fi elementul comun al acestor Strategii, precum și acea parte care aduce plus valoare, de la contribuția la creșterea PIB, la creșterea standardelor cetățenești sau de incluziune socială și până la modernizare serviciilor administrative.

Planul Național de Reziliență și Redresare dar și **Programul Operațional Regional** sunt programele care includ finanțări și reglementări privind digitalizarea României și digitalizarea administrației publice locale în particular. Numărul comunelor din România care au adoptat până acum o Strategie SMART Village este în creștere, în ultimii ani.

Context Regional

Comuna Vanatori este o unitate administrativ teritorială din județul Mureș și este integrată în Regiunea de Dezvoltare Centru.

La nivel regional, principalele documente strategice relevante sunt:

- Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027 (<https://www.adrcentru.ro/wp-content/uploads/2021/10/4.-Strategia-de-Dezvoltare-Regionala.pdf>)
- Strategia de Specializare Inteligentă a regiunii Centru 2021-2027(<https://www.adrcentru.ro/dez-reg/ssi-centru-consolidata/>)

Planul de Dezvoltare a Regiunii Centru 2021-2027 este principalul document de planificare elaborat la nivel regional și reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune ,dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principali finanțatori ai programelor de dezvoltare aferente regiunii respective. Planificarea are în vedere atât fondurile externe (europene) cât și interne (naționale/guvernamentale, regionale, locale). PDR a fost realizat în conformitate cu orientările metodologice elaborate de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) ce vizează atât conținutul Planurilor de Dezvoltare Regională cât și cadrul partenerial de elaborare, consultare și aprobare al acestora.

Viziunea care stă la baza dezvoltării regionale este ambiția ca, pe termen mediu, "Regiunea Centru să devină o regiune curată, atractivă pentru locuitorii săi și turism, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare, în care grija pentru exploatarea și utilizarea durabilă a resurselor să se afle în atenția

fiecărui cetățean”

Strategia de dezvoltare a regiunii Centru reunește 6 domenii strategice de dezvoltare, fiecare dintre acestea grupând un număr de priorități și măsuri specifice:

- Dezvoltare teritorială, dezvoltare urbană durabilă
- Competitivitate economică, cercetare-dezvoltare și inovare
- Resurse umane, incluziune socială, ocupare și sănătate
- Mediu, eficiență energetică și schimbări climatice
- Turism și patrimoniu cultural
- Dezvoltarea rurală, agricultura și silvicultura

Obiective strategice asociate celor 6 priorități de dezvoltare:

- Creșterea coeziunii teritoriale și reducerea disparităților intraregionale prin îmbunătățirea infrastructurii regionale de transport și comunicații și sprijinirea dezvoltării urbane integrate
- Tranziția spre o economie regională bazată pe cunoaștere prin modernizarea tehnologică și digitalizarea întreprinderilor, intensificarea cooperării economice și prin creșterea contribuției cercetării-dezvoltării-inovării la dezvoltarea economică a Regiunii Centru
- Creșterea coeziunii sociale a Regiunii Centru prin îmbunătățirea incluziunii sociale, creșterea accesului la servicii de educație, sănătate și facilitarea integrării pe piața muncii
- Creșterea calității vieții locuitorilor Regiunii Centru prin reducerea emisiilor de CO₂ și o mai bună gestionare a resurselor, conservarea biodiversității și creșterea adaptării la schimbările climatice
- Dezvoltarea sectorului turistic și a sectoarelor economice conexe prin valorificarea potențialului natural și antropic al Regiunii Centru și susținerea activităților culturale și recreative
- Dezvoltarea durabilă a zonelor rurale din Regiunea Centru prin valorificarea potențialului natural și uman al acestora

Strategia de Specializare Inteligentă 2021-2027, Regiunea Centru

Specializarea inteligentă regională este un concept promovat de Comisia Europeană odată cu adoptarea Strategiei Europa 2020, pentru a răspunde nevoii de a fundamenta mai bine investițiile prin politica de coeziune a UE în cercetare, dezvoltare și inovare. Strategia de Specializare Inteligentă identifică sectoarele prioritare de intervenție și modelele adecvate de abordare a acestei specializări pentru a susține procese specializate de inovare în rândul agenților economici prin care să obțină o transformare structurală a acestor sectoare pentru creșterea competitivității acestora în economia globală.

Viziune: Regiunea Centru își consolidează și valorifică potențialul de inovare, adoptă modificările de paradigmă tehnologică și industrială și fructifică inteligent și sustenabil specificul regional.

Obiectivele Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru derivă din scopul asumat și din

elementele de viziune identificate:

- Obiectivul 1. Susținerea creării de cunoaștere și inovării în sectoarele de excelență regionale;
- Obiectivul 2. Modernizarea industrială a sectoarelor de excelență regionale;
- Obiectivul 3. Integrarea în fluxurile de cunoaștere regionale, europene și globale;
- Obiectivul 4. Inovare pentru comunități sustenabile;
- Obiectivul 5. Susținerea digitalizării economiei și societății

Context microregional

La nivel microregional, implementarea strategiilor de sat inteligent se face prin Strategiile de Dezvoltare Locală realizate de Grupurile de Acțiune Locală.

Comuna Vanatori este membru al asociației **Grupul de Acțiune Locală Dealurile Târnavelor**, care implementează Strategii de Dezvoltare Locală aferente perioadelor de programare ale UE, conform abordării LEADER¹, astfel:

- abordare teritorială (utilizarea eficientă a resurselor locale din cadrul unei zone teritoriale specifice, desfășurarea de activități integrate și crearea unei viziuni comune),
- abordare partenerială (realizarea unui parteneriat public-privat interesat în dezvoltarea zonei, denumit Grup de Acțiune Locală),
- abordare de jos în sus (participarea activă a populației locale la planificarea, luarea deciziilor și implementarea strategiilor necesare dezvoltării zonei),
- abordarea integrată și multisectorială a strategiilor bazate pe interacțiunea partenerilor din toate sectoarele economiei locale, pentru a planifica și pune în comun problemele din mediul rural,
- accent deosebit pe inovație și experimentare (căutarea de răspunsuri noi la problemele existente ale dezvoltării rurale),
- implementarea proiectelor de cooperare,
- interconectarea parteneriatelor locale.

În Strategia de Dezvoltare Locală 2014-2020 a GAL Dealurile Târnavelor au fost incluse măsuri care stimulează inovarea în agricultură și cooperarea:

- Măsura 04/3A – Dezvoltarea de lanțuri scurte alimentare, prin intermediul căreia s-au finanțat 3 proiecte depuse de parteneriate între fermieri, procesatori și unități turistice din teritoriul GAL DT, cu o valoare totală a sprijinului nerambursabil de 132.634,09 euro
- Măsura 08/6B – Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor pentru populație, în cadrul căreia sunt eligibile „Investiții în proiecte inovative de furnizare a serviciilor (de ex. dotarea sălilor de ședințe ale primăriilor cu sisteme de sonorizare, achiziție vidanjă, refuncționalizare clădiri vechi și/sau amenajare centre multifuncționale în domenii identificate ca necesare, etc.) implementarea de soluții de e-guvernare la nivel microregional (teritoriul GAL DT)

În Strategia de Dezvoltare Locală 2021-2023 a GAL Dealurile Târnavelor a fost introdusă intervenția

¹ Programul LEADER (titlatura provine din franceză „Liaison entre actions de développement de l'économie rurale”, anume „Legături între acțiunile de dezvoltare a economiei rurale”) este o inițiativă a Uniunii Europene de sprijinire a proiectelor de dezvoltare rurală inițiate la nivel local, în vederea revitalizării zonelor rurale și creării de locuri de muncă.

„Sate inteligente” cu o alocare de minim 10% din valoarea totală a sprijinului pentru SDL și prin care se vor accesa finanțări specifice strategiilor SMART Village, proiectele depuse de UAT-uri sau ONG-uri (categoriile de beneficiari eligibili) răspunzând nevoilor/obiectivelor identificate în Strategia SMART Village a unității administrativ-teritoriale în care se implementează proiectul.

Context județean

Județul Mureș

La nivel județean, documentul strategic de referință este PLANUL DE DEZVOLTARE A JUDEȚULUI MUREȘ 2021–2027 (https://www.cjmures.ro/Programe_actiuni/PSDJ_Mures2021-2027_cu%20anexe_rev10.02.2022.pdf) Viziunea de dezvoltare a județului Mureș este ”Un județ dezvoltat din punct de vedere economic, social, infrastructural și turistic, viabil și atractiv atât pentru locuitorii județului cât și pentru vizitatori și investitori”

Documentul include un obiectiv specific privind „CREȘTEREA NIVELULUI DE DIGITALIZARE” pentru conformarea cu prioritatea Comisiei Europene „O Europă pregătită pentru era digitală” prin consolidarea transformării digitale atât în sectorul public, cât și în sectorul privat, accelerarea procesului de digitalizare fiind esențială pentru recuperarea decalajului existent față de județele și țările puternic dezvoltate. Potrivit PDL 2021-2027, în prezent județul Mureș se confruntă cu un nivel scăzut de digitalizare. Fructificarea capacității de digitalizare a județului Mureș, prin adaptarea acestuia la standardele unui „județ digitalizat și inovativ” se poate realiza prin creșterea nivelului de digitalizare atât în sectorul public cât și în sectorul privat, ce va contribui la simplificarea proceselor, reducerea costurilor, creșterea eficienței operaționale, creșterea veniturilor.

Acțiuni propuse pentru atingerea obiectivului specific sunt:

- Digitalizarea serviciilor publice
- Dezvoltarea infrastructurii de smart city/ smart village/ smart comunitate
- Digitalizarea IMM-urilor
- Dezvoltare de hub-uri de digitalizare
- Digitalizarea patrimoniului cultural material și imaterial
- Construirea unui portal turistic pentru prezentarea atractivității turismului zonal
- Facilitarea realizării cadastrului digital
- Investiții în creșterea gradului de alfabetizare digitală
- Elaborarea unui studiu de digital maturity pe segmente la nivelul județului Mureș
- Elaborarea unei strategii de digitalizare a județului Mureș

Context local

Nevoile care stau la baza elaborării și asumării unei Strategii SMART Village/Sat inteligent de către comuna Vanatori :

- a. **Nevoia de gândire integrată**, bazată pe o viziune clară detaliată pe obiective și Plan de acțiune (proiecte de realizat). În general autoritatea publică locală s-a concentrat pe realizarea de proiecte de infrastructură, însă pe viitor ne dorim să abordăm proiectele în contextul obiectivului de inovare social-cultural- economic-de mediu pe care îl deserves și în cheia digitalizării, care va deveni „firul roșu” al fiecărui proiect din programarea 2023-2027. Strategia de transformare în sat inteligent a comunei Vanatori este un document cu rol de orientare pentru autoritățile locale care, în timp, poate suferi modificări și adaptări în funcție de contextul național, regional, zonal și local.
- b. **Birocrație excesivă** Procesul de transformare inteligentă trebuie să fie unul integrat, interconectarea instrumentelor digitale și schimbul de date deschise deschise fiind cadrul de desfășurare a întregului proces. Transformarea digitală nu trebuie să se limiteze la digitalizarea birocrăției administrative, ci presupune un context favorabil revizuirii și simplificării procedurilor administrative. Transparența, rapiditatea, debirocratizarea pe care procesul de transformare digitală le presupune, precum și ușurința utilizării instrumentelor digitale de către cetățeni duce la creșterea încrederii în instituțiile publice, acceptarea și o mai bună legitimare a deciziilor publice.

Autoritatea publică locală din Vanatori va acorda prioritate intervențiilor/acțiunilor privind soluțiile de digitalizare a serviciilor publice aflate în responsabilitatea administrației publice oferite cetățenilor, arhivare digitală, platforme de servicii publice digitale, securitate cibernetică, interoperabilitate a proiectelor de digitalizare a serviciilor publice; susținerea luării deciziilor pe bază de date în toate etapele ciclului politicilor publice; promovarea transparenței, prin inițiative de tip open-data.

- c. **Mobilitate inteligentă** – nevoia de asigurare a transportului public local, inclusiv aplicații pentru transportul public local, identificarea parcarilor și semnalizarea acestora (pentru localnici și turiști), treceri de pietoni smart, semnalizare inteligentă pentru reducerea vitezei în localitate (importantă pentru structura caselor pe lângă care trece DN 13/E60) , lobby la nivel guvernamental central pentru construirea unei șosele de centură a localității Vanatori, etc.
- d. **Nevoia de intervenții integrate** – nevoia de platforme locale pentru inovare, specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat; platforme pentru eficientizarea utilizării resurselor; aplicații pentru transportul public, pentru atragerea și informarea investitorilor, pentru promovarea obiectivelor turistice; platforme pentru promovarea și vânzarea produselor locale, pentru învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltarea competențelor digitale; baze de date geospațiale la nivel local, etc.
- e. **Mediu inteligent** – nevoia de aplicații pentru colectarea și afișarea în timp real a datelor de mediu, echiparea comunității cu infrastructură pentru colectare date (senzori, camere, etc.), aplicații pentru încurajarea reciclării și colectării selective a deșeurilor, aplicații pentru

reducerea risipei alimentare, iluminat public inteligent, măsurarea și reducerea consumului de energie, aplicații pentru monitorizarea stării infrastructurii tehnico- edilitare și a consumului, aplicații mobile pentru cartarea consumului de energie, automatizarea sistemelor de irigații a zonelor verzi pe bază de senzori, etc.

- f. **Guvernanță inteligentă** – nevoia de sisteme de management a proiectelor/ERP, platforme de servicii publice digitale, sisteme pentru înregistrare și emitere documente, centre de date rurale și monitorizare în timp real stării UAT-ului prin platformă GIS, aplicații de tipul city app, plata online a taxelor și impozitelor, sisteme de programări online, open data, aplicații de tipul funcționar public virtual, puncte de contactale primăriilor în teritoriu, puncte de plată a taxelor și impozitelor.
- g. **Cetățeni inteligenți** – nevoia de platforme și aplicații de comunicare cu cetățenii, de implicare civică și voluntariat, formarea de competențe digitale, platforme de raportare de probleme/sesizări, centre de inovare și implicare civică, etc.

Implicarea comunității în elaborarea Strategiei SMART Village a comunei Vanatori

O abordare participativă înseamnă o participare activă a comunității locale la elaborarea și luarea deciziilor privind strategia satului inteligent. În faza de implementare, abordarea participativă va fi garantul că nevoile de consolidare a capacităților și de formare a oamenilor sunt abordate în mod corespunzător.

Metode/platforme/instrumente de implicare a părților interesate utilizate

La inițiativa Primăriei comunei Vanatori s-a constituit un Grup de lucru local, în mod transparent, pe baza de înscrieri prin **formular online** și **implicare voluntară** din partea organizațiilor locale (administrație publică, ONG-uri, sector privat) și persoane fizice din comunitate. În perioada martie–aprilie 2026 s-au desfășurat trei întruniri/ateliere ale grupului de lucru. Din 12 persoane înscrise, participarea propriu-zisă a fost în medie de 10 participanți/ întrunire. În urma desfășurării **atelierelor de lucru** au rezultat - prin exerciții specifice de **analiză, brainstorming, prioritizare și feed-back pe platforme online** -domeniile prioritare de intervenție cu instrumente SMART, **analiza SWOT** a comunității în contextul tranziției spre „SMART Village”, **viziunea, misiunea, obiectivele Strategiei și Planul de Acțiune**.

Top trei priorități pe termen lung rezultate în urma atelierelor de lucru:

1. Primirea documentațiilor de la cetățeni fără a se prezenta la ghișee, acces online la serviciile publice
2. Dezvoltarea și susținerea activităților sportive, artistice și culturale ca forme de agrement și petrecere de calitate a timpului liber
Promovarea constantă a celor care conservă/reabilitează locuința corect (puterea exemplului)
3. Crearea și menținerea de locuri de muncă în comunitate perin asigurarea infrastructurii și a utilităților de bază necesare dezvoltării micilor afaceri locale

Top trei priorități pe termen scurt rezultate în urma atelierelor de lucru:

In ce masura cunoasteti conceptul de „SMART Village„?
20 raspunsuri

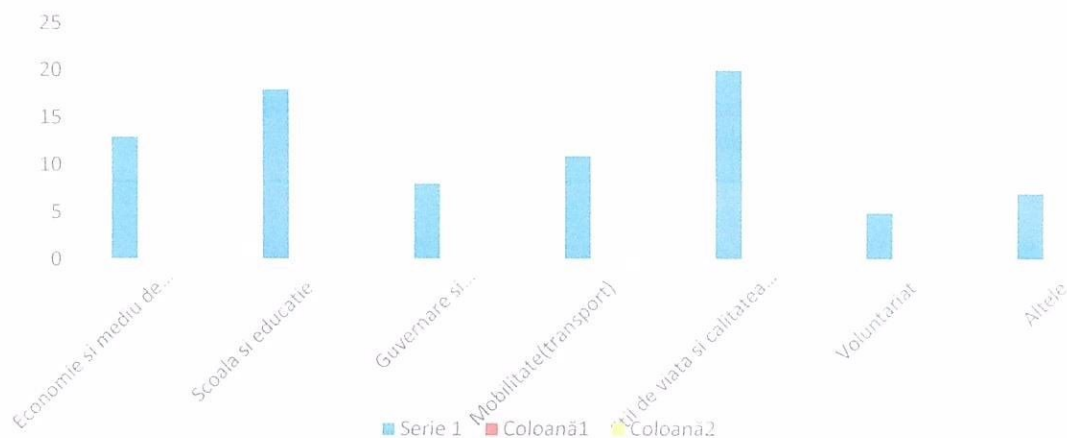
1. Comunicare – îmbunătățirea sistemului de comunicare offline și online între administrația publică locală și cetățeni, dar și între locuitori în general (inclusiv pe ramuri socio-profesionale. Ex. între operatorii din turism)
2. Educație & Eliberare online a tuturor documentelor
3. Dezvoltarea și susținerea activităților sportive, artistice și culturale ca forme de agrement și petrecere de calitate a timpului liber

Consultarea publică a populației s-a făcut printr-un **chestionar online**, disponibil între 10 – 30 aprilie 2026- perioadă în care s-au înregistrat 20 răspunsuri.

60% dintre respondenți au fost persoane angajate în comuna Vanatori, familiarizate cu conceptul „Smart Village”

Care din urmatoarele domenii considerati ca are cel mai mare potential de digitalizare si inovatie in comuna Vanatori?

Numarul de raspunsuri : 20 raspunsuri

În ceea ce privește digitalizarea – ca instrument SMART de modernizare a serviciilor în comunitate, majoritatea respondenților au apreciat că cel mai mare potențial îl au domeniile „social și educație”, urmate de sectorul economic și cel a administrației publice locale.

Concluzii:

Implicarea scăzută a localnicilor în procesul de elaborare a unui document de planificare strategică adresat creșterii calității vieții membrilor comunității, arată pe de o parte lipsa competențelor digitale ale locuitorilor comunei Vanatori, necunoașterea și neîncrederea în procesele participative, dar și nevoia de diversificare și eficientizare a metodelor de comunicare între administrația locală și locuitori. Este necesară implicarea activă în procesul de elaborare a documentelor programatice locale, dar mai ales mobilizarea localnicilor în implementarea Strategiei SMART Village, în principal a sectorului privat (fermieri, cooperative, antreprenori locali) și a persoanelor fizice, în special a tinerilor utilizând metode/instrumente specifice de democrație participativă.

Pași planificați pentru a îmbunătăți implicarea comunității locale:

- organizarea de grupuri informale tematice (pe domenii de interes, socio – profesionale, vârstă ș.a.) utilizând resursele HubONG Vanatori (Centrul de Resurse pentru comunitate) și de întâlniri periodice ale membrilor, pentru mobilizarea implicării localnicilor dar și ca sursă de generare a inovării/inovației
- desemnarea sau externalizarea, după caz, de către primărie, a unei persoane responsabile pentru activitatea de comunicare și relații publice și profesionalizarea acțiunilor de comunicare dinspre administrație către comunitate (website, pagini social media), dar și între angajații din compartimente diferite
- introducerea secțiunii newsletter săptămânal pe website-ul primăriei
- desfășurarea de instruiți/ cursuri/sesiuni de formare a competențelor digitale pentru membrii comunității, pe grupe de vârste; implicarea copiilor și a tinerilor în activități inter-generaționale (ex. pentru alfabetizarea digitală a vârstnicilor)
- reactivarea/reamintirea constantă a principiului de „vecinătate” și într-ajutorare specific comunităților întemeiate de maghiari, cum este și Vanatori

Rezultatele procesului de consultare publică și minutele întrunirilor grupului de lucru local sunt cuprinse în anexe, ca parte integrantă din Strategia Vanatori - SMART Village.

Analiza SWOT aplicată tematicii SMART Village

Date socio – demografice, economia locală - RPL 2021 și RGA 2020. Sursa: INS

Populația	4131 locuitori
	2046 barbati
	2085 femei

Populația după etnie	1.515 români, 1709 rromi, 648 maghiari, 256 nu si-au declarat etnia																				
Populația pe grupe de vârstă	Titlu diagramă <table border="1"> <thead> <tr> <th>Grupa de vârstă</th> <th>Populație</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>0-9 ani</td><td>643</td></tr> <tr><td>10-19 ani</td><td>687</td></tr> <tr><td>20-29 ani</td><td>506</td></tr> <tr><td>30-39 ani</td><td>608</td></tr> <tr><td>40-49 ani</td><td>535</td></tr> <tr><td>50-59 ani</td><td>437</td></tr> <tr><td>60-69 ani</td><td>362</td></tr> <tr><td>70-79 ani</td><td>216</td></tr> <tr><td>80 ani și peste</td><td>137</td></tr> </tbody> </table> 0 200 400 600 800 ■ Serie 5 ■ Serie 4 ■ Serie 3 ■ Serie 2 ■ Serie 1	Grupa de vârstă	Populație	0-9 ani	643	10-19 ani	687	20-29 ani	506	30-39 ani	608	40-49 ani	535	50-59 ani	437	60-69 ani	362	70-79 ani	216	80 ani și peste	137
Grupa de vârstă	Populație																				
0-9 ani	643																				
10-19 ani	687																				
20-29 ani	506																				
30-39 ani	608																				
40-49 ani	535																				
50-59 ani	437																				
60-69 ani	362																				
70-79 ani	216																				
80 ani și peste	137																				
Populația activă (nr. total de angajați) în 2021	183 persoane																				
Rata somajului	2,9%																				
Suprafața	111,73 km ²																				
Densitatea	36,97 locuitori/km ²																				
Locuințe	1403																				
Suprafața locuibilă	180.000 mp																				
Unități școlare	5 școli , 5 grădinițe ,cresa noua inaugurata in 2026 capacitate 70 copii																				
Nr. elevi înscriși (2025-2026)	230 (preșcolar, primar, gimnazial)																				
Unități sanitare	2 cabinete medicină de familie, 1 cabinet veterinar, 1 farmacie																				
Întreprinderi active	85																				
Forța de muncă utilizată în agricultura -RGA 2020	2100 membrii ai exploatației agricole fara personalitate juridica (inclusiv capul exploatației) 40 persoane angajate permanent in exploatația agricola cu personalitate juridica (inclusiv seful exploatației)																				
Suprafata agricola utilizata (ha)	7849,72 ha																				
Nr. unități de primire turistică autorizare (https://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/ , la 12.04.2026)	8																				
Nr. unități de alimentație publică	2																				
Nr. monumente înscrise în Lista monumentelor istorice (actualizată 2015)	6, din care 1 de categoria A inclusiv 1 sit rural UNESCO, 1 obiectiv UNESCO (biserica fortificată și ansamblul acesteia) și 2 de categoria B																				

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
Capacitate instituțională la nivelul primăriei pentru asigurarea procesului de planificare, implementare și urmărire a modului de realizare a proiectelor de tip SMART Village	Administratie publica insuficient digitalizata Funcționarii publici nu au mereu apetență spre digitalizare și spre folosirea tehnologiilor inteligente și, uneori, nici competențe în domeniu Comunicarea institutionala insuficienta
Resurse importante de care dispune comuna (naturale, culturale): monumente istorice, recunoaștere UNESCO, zona HNV, situri Narura 2000 SCI si SPA	Depopulare și declinul demografic (spor natalitate negativ), neasumarea patrimoniului de către majoritatea localnicilor (intervenții nedorite asupra clădirilor cu valoare de patrimoniu), multe case goale, nelocuite
Comună „în tranziție,, –s-au făcut până acum investiții importante – sistemul de supraveghere video, dotarea cu table inteligente în fiecare clasă din școala gimnazială, plata prin POS la casierie, sistemul GIS pentru urbanism, Registrul agricol electronic ș.a.	Investițiile & soluțiile SMART nu sunt interconectate între ele. Mai mult, membrii comunității nu au cunoștință de aceste facilități, acesta fiind unul dintre motivele pentru care nu apelează la ele. Competențe digitale scăzute în rândul populației locale Nivel informațional scăzut în ceea ce privește existența unor soluții inteligente pe piață care să rezolve nevoi/probleme locale
Potential turistic,destinatie de ecoturism certificată Colinele Transilvaniei și traversată de Via Transilvanica	Lipsa de cooperare pe plan local a operatorilor din turism (asociere, cluster, retea informală) Nr mic al unităților de alimentație (2 in toata comuna si care nu ofera specalitati locale)c omparativ cu cererea din sezonul turistic Nu există nici un punct gastronomic local autorizat Operatorii de turism nu aplică principiile „ecoturistice”în activitatea proprie (economie circulară, sustenabilitate socială, economică, de mediu) Lipsa grupuri sanitare pentru turisti

Organizatie de femei activa pe plan local, ONG-uri implicate în dezvoltarea locală – existența Centrului de resurse pentru comunitate/HubONG Costuri relativ reduse de mentenanță la alimentarea cu apă Sistem de canalizare menajeră în curs de finalizare Infrastructura bună rutieră de pe raza satului (drumuri forestiere, agricole, comunale modernizate), piste de biciclete Infrastructura educațională bună, dotări SMART în școală Nr. activități de educație non-formală pentru copii în creștere Servicii medicale de bază asigurate – cabinete de medicină de familie, farmacie	Nu există o viziune și o Strategie de dezvoltare a turismului în comună Lipsa serviciilor recreative, de agrement, a pachetelor turistice integrate Lipsa spațiilor funcționale și dotate corespunzător pentru activități culturale și sportive (săli de sport, terenuri de sport, săli de spectacole pentru teatru, piață agroalimentară) Reteaua de alimentare cu apă nu este predata operatorului regional; lipsa surse alternative de apă în perioadele secetoase; Costuri mari de mentenanță la canalizare Drumuri murdare, utilizate intensiv de către utilaje de exploatare agricolă. Limita de viteză de 50-30 km/h în localitate, pe drumul european Traficul afectează structura de rezistență a caselor vechi și noi Lipsa unei centuri de ocolire/autostrada Neutilizarea la capacitate maximă dotărilor SMART din școală, competențe digitale scăzute în rândul cadrelor didactice. Rata abandonului în creștere, în special de la grădiniță; frecvența școlară fluctuantă Lipsa unei cantine școlare Lipsa activităților de educație pentru sănătate, nutriție Lipsa programelor de formare continuă a adulților Lipsa interesului pentru continuarea studiilor, atât din partea copiilor cât și a părinților (copii cu părinți la muncă în străinătate)
---	---

Serviciu de îngrijire la domiciliu a varstnicilor	Lipsa cabinet stomatologic, lipsa laborator analize medicale (cel puțin recoltare), lipsa sistemelor de tele-asistență medicală la distanță pentru persoane vârstnice Lipsa unui Centru de zi pentru vârstnici și a activităților dedicate acestei categorii Alimente de baza scumpe
Organizare de evenimente locale: TBT Race, Sarbatoarea Rabarbarului, etc. sprijinite de primarie	Lipsa posibilități de petrecere a timpului liber&agrement pentru localnici - copii, tineri, familii (parcuri, locuri de joacă). Neimplicarea operatorilor de turism în susținerea activităților locale care atrag turiști în comună. Nr. mic al evenimentelor „verzi
Identitate locala (ex. multi participant la Fiii Satului)	Identitatea locală nu regăsește și în implicarea civică . Neimplicarea tinerilor în luarea deciziilor la nivel local, în activități culturale, sportive, antreprenoriale. Meșteșuguri locale pe cale de dispariție
Implicare comunitară, civică în domeniul bunăstării animalelor, cabinet de medicina veterinara	Lipsă adăpost animale fără stăpân, lipsa surse de finanțare pentru campanii locale de sterilizări animale
Zacaminte naturale de gaz	Lipsa unui sistem de alimentare cu gaze naturale
Servicii de comunicații bune – telefonie, internet broadband	Cablurile supraterane de telefonie, electricitate, internet strică peisajul cultural local/situl rural
Transport scolar asigurat	Lipsa dotări pentru transportul copiilor preșcolari din satele aparținătoare Lipsa transport public de persoane – între sate și către cel mai apropiat municipiu
Sistem de colectare selectivă a deșeurilor	Populația nu respectă colectarea selectivă (nevoie acțiuni de informare, educare și conștientizare), pubele insuficiente
Oportunități	Riscuri
Realizarea strategiei de dezvoltare SMART Village (digitalizare, eficiență energetică,	Posibilă atitudine de rezistență a personalului uat și a comunității, în general, la schimbările

dezvoltare servicii publice, educație, sănătate)	ample aduse de tehnologie, era digitală și abordările smart
Reducerea costurilor pentru consumul energetic la nivelul uat (ex. parc fotovoltaic)	Nivel scăzut de atractivitate teritorială pentru soluțiile SMART
Cresterea siguranței și încrederii cetățenilor în serviciile administrației publice locale	Apariția de costuri suplimentare pentru realizarea investițiilor
Simplificarea muncii atât a personalului Primăriei cât și accesul cetățenilor la servicii publice	Investiții care respectă standardele ISC dar nu sunt potrivite estetic și funcțional pentru specificul de sit rural UNESCO (EX. Sanțuri, poduri, podețe, trotuare, pavaje)
Parteneriate cu alte uat-uri și/sau ONG-uri și/sau sectorul privat pentru dezvoltarea și furnizarea în comun a unor servicii publice	Legislație schimbătoare, restrictivă, neadaptată nepotrivită condițiilor specific locale (sit rural, sit Natura 2000)
Colaborarea între furnizorii de servicii în termeni de informații, gestionare, instruire, etc.	
Apariția ecosistemelor de inovare rurală	
Canalizații tehnice (telefonie, electricitate, internet)	
Creșterea calității vieții și încurajarea tinerilor să rămână sau să se întoarcă în comunitatea rurală	
Păstrarea și adăugarea de plus-valoare patrimoniului natural și cultural și a identității locale	
Apariția de oportunități de afaceri pentru firmele locale și încurajarea producției locale	
Dezvoltarea unui mod de viață simplu și sănătos de tipul „satul inteligent”	
Număr în creștere de surse de finanțare nerambursabilă pentru soluții SMART Village	

Viziunea SMART Village a comunei Vanatori

Vanatori – o comunitate cu viață de calitate, locuri de muncă atractive, localnici antreprenori și o destinație de dorit pentru vizitatori, bazată pe moștenirea naturală și culturală

Misiunea SMART Village a comunei Vanatori

Să valorificăm prin soluții inovatoare oportunitățile și potențialul local favorabil, resursele existente, valoarea tradițională, creând condiții de viață și de muncă mai bune care să încurajeze populația să se dezvolte din punct de vedere demografic, cultural și economic

Obiectiv general

Creșterea și dezvoltarea inteligentă a comunei Vanatori, bazată pe sectorul agricol și cel turistic ca principale motoare ale creșterii economice durabile

Obiective specifice

Guvernare locală SMART - Dezvoltarea unei guvernante locale inteligente (e-guvernare) în decursul următorilor trei ani bazată pe comunicare, interacțiune facilă cu cetățenii, furnizarea de servicii performante, interconectate (primirea și eliberarea documentelor, etc.)

Economie SMART – Dezvoltarea unei economii mai durabile și mai competitive în următorii 3 ani (nr de locuri de muncă nou create, nr afaceri locale care valorifică resurse locale, etc.)

- Comunitate atractivă din punct de vedere investițional, Economie competitivă, bazată pe inovare și digitalizare
- Eco-SMART turism

Locuitori SMART - Capital uman și social dezvoltat. Investiții și servicii pentru formarea competențelor digitale, coeziune socială în spiritul tradiției vecinătăților

Mobilitate SMART - Conectivitate fizică și digitală ridicată

- Servicii de transport local, promovarea alternativelor verzi de transport

Condiții de trai SMART – Inovare socială și culturală (educație, sănătate), implicarea localnicilor (în special a tinerilor) în următorii 5 ani

- Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv, peisaj cultural, servicii de sănătate moderne

Valorificarea spațiului natural înconjurător al satului ca element de protecție și punere în valoare a spațiului construit, ca spațiu de agrement colectiv și ca exemplu de conservare și promovare a patrimoniului cultural și natural

Mediu SMART - Mediu natural și cultural valorificat responsabil

- asumarea unui model local de sustenabilitate

Din perspectiva exclusiv a digitalizării serviciilor administrației publice locale, obiectivele specifice pot fi structurate după modelul:

e-Funcționar - digitalizarea proceselor interne la nivelul administrației publice locale, în vederea dezvoltării capacității instituționale. Circuitul intern al documentelor între funcționarii unui serviciu/compartiment și cei din cadrul altorserviciii/compartimente poate fi îmbunătățit prin stabilirea de proceduri interne cu privire la circuitul intern al documentelor în mediul online și prin implementarea unei soluții software pentru gestiunea documentelor și a fluxurilor de informații, cu funcționalități complexe.

e-Servicii - implementarea de măsuri privind digitalizarea documentelor, necesare transpunerii online a serviciilor oferite cetățenilor, pentru reducerea timpului de procesare a acestora.

e-Management - modernizarea administrației, prin eficientizarea managementului de date, în vederea creșterii gradului de îndeplinire a obiectivelor.

e-Securitate - perfecționarea structurii de procese, de controale, de proceduri IT existente, de sisteme informatice și de aplicații informatice, în vederea îmbunătățirii activității instituției.

e-Comunicare - implementarea comunicării între administrația locală și cetățeni și invers, prin utilizarea mijloacelor de comunicare digitale, în vederea construirii unei comunități informate.

e-Afaceri - implementarea serviciilor publice electronice pentru antreprenori, în vederea reducerii birocrăției.

e-Comunitate - orientarea către comunitate, prin facilitarea accesului online la serviciile publice pentru cetățeni. Facilitează implicarea activă, socială și civică, a cetățenilor în relația cu administrația publică locală.

e-Administrație - aplicarea principiului de transparență decizională la nivelul administrației publice locale, prin digitalizare, cu impact asupra creșterii gradului de încredere al cetățenilor în personalul din administrația locală.

e-Dezvoltare - creșterea transparenței decizionale în cadrul administrației publice, prin accesul online la informații actualizate, cu privire la dezvoltarea comunității locale

e-Durabilitate - promovarea pe site-ul administrației publice a obiectivelor de dezvoltare durabilă, cu impact asupra creșterii calității vieții cetățenilor.

e-Mobilitate - promovarea pe site-ul administrației publice a mijloacelor de mobilitate urbană durabilă, cu impact asupra creșterii calității aerului: Harta interactivă; Trasee de biciclete; Trasee de drumeție Siguranța circulației.

e-Turism – Digitalizarea și inovarea activităților, serviciilor și ofertei turistice.

Turismul inteligent este definit în funcție de capacitățile tehnologice ale unei anumite destinații, atracții sau ale turistului însuși. Multe destinații se modernizează acum pentru a include utilizarea sporită a tehnologiei inteligente în operațiunile lor, de la metode de plată la activități interactive. Scopul final al turismului inteligent este de a îmbunătăți eficiența managementului resurselor, de a maximiza competitivitatea și de a spori sustenabilitatea prin utilizarea inovațiilor și practicilor tehnologice. (ex. utilizarea aplicațiilor pentru a verifica unde sunt indicii într-un parc tematic, scanarea unui cod QR - quick response, pentru a cumpăra un bilet pentru o atracție turistică, călătorii virtuale, etc.) Turismul inteligent schimbă în bine modul în care călătorim. În esență, turismul inteligent este actul agenților de turism care utilizează tehnologii și practici inovatoare pentru a îmbunătăți gestionarea resurselor și sustenabilitatea, crescând totodată competitivitatea generală a întreprinderilor. În industria inteligentă de turism, turiștii își folosesc telefoanele pentru a face sarcini simple, cum ar fi plata mijloacelor de transport, comandarea mâncării, citirea informațiilor despre destinație sau atracție

e-Cultură – Promovarea bunăstării, prosperității și coeziunii sociale prin patrimoniu, folosind tehnologii digitale și emergente. Accesibilizarea patrimoniului prin încurajarea descoperirii virtuale de la distanță a patrimoniului, folosind cele mai recente tehnologii și rețele sociale. Comunitățile și organizațiile de patrimoniu pot deveni mai puternice făcând accesibile tehnologiile emergente, imersive și mobile și permițându-le să fie utilizate pentru a digitaliza peisajele culturale și a crește înțelegerea amenințărilor reprezentate de schimbările climatice, pandemie și conflicte. Realitatea virtuală are potențialul de a face cunoscute impactul global și local al schimbărilor climatice și de a acționa ca un catalizator pentru

schimbările de comportament necesare pentru a ne conserva peisajele culturale pentru viitor.

e-Educație – Folosirea tehnologiilor în procesul de învățare

Într-o perioadă când populația școlară migrează masiv spre oraș, trebuie implementate urgent măsuri pentru creșterea calității și tractivității învățământului la sat, deoarece dispariția școlilor din mediul rural înseamnă automat reducerea accesului la educație pentru o categorie importantă de copii din zonele rurale, copii care provin din familii fără posibilități materiale pentru a le susține educația la orașe. Școala inteligentă are scopul de a stimula educația, de a crește rezultatele școlare ale elevilor și de a reduce abandonul școlar.

PLAN DE ACȚIUNE -PORTOFOLIUL DE PROIECTE

Criterii generale ale proiectelor de tip SMART Village ce vor fi dezvoltate de primăria Vanatori:

- Sunt destinate locuitorilor comunei
- Sunt realizate în parteneriat „de”sau „cu” Primăria
- Au cel puțin trei funcțiuni simultane (de ex. Înlocuirea corpurilor de iluminat vechi cu cele de tip LED nu este o soluție SMART Village decât dacă proiectul include și telegestiune și opțiuni de comandă de la distanță ale corpurilor LED)
- Aduc o îmbunătățire clară față de soluțiile actuale, pentru confortul locuitorilor
- Sunt integrabile – pot fi adăugate în aplicații ale Primăriei sau ale partenerilor/terților
- Sunt scalabile – pot fi replicate ușor și rapid în alte comunități

NR.CRT.	OBIECTIV	ACȚIUNE/PROIECT	POSIBILE SURSE DE FINANȚARE
	Guvernare locală SMART - Dezvoltarea unei guvernante locale inteligente (e-guvernare) în decursul următorilor trei ani bazată pe comunicare, interacțiune facilă cu cetățenii, furnizarea de servicii performante, interconectate (primirea și eliberarea documentelor, etc.)	- Adoptarea principiului „Primăria fără hârtii” - Stabilirea modelului de management instituțional, a modelului digital: proiectarea și punerea în aplicare a instrumentelor necesare pentru comunicarea directă cu cetățenii. - Pachetele de servicii interconectate. Adesea există lipsă de resurse, în special de resurse umane, în zonele rurale pentru a putea oferi servicii – proiectarea soluțiilor inteligente este o activitate care poate fi externalizată - Reconfigurarea site-ului Primăriei, actualizarea zilnică a informațiilor - Profesionalizarea și actualizarea permanentă a paginilor social media	PNRR, POR, GAL, buget local
	Consolidarea capacității	- Dezvoltarea de platforme online unice, de tip GIS, care să integreze	

	instituționale a administrației locale prin automatizarea proceselor interne, digitizarea documentelor necesare transpunerii online a serviciilor oferite cetățenilor, eficientizarea managementului de date și a comunicării, perfecționarea structurii de procese, de controale, de proceduri, sisteme informatice și de aplicații informatice, în vederea creșterii gradului de îndeplinire a obiectivelor Servicii publice moderne, administrație aproape de cetățeni	toate softurile utilizate de către funcționari dar să integreze și module GIS sau aplicații de mobil și să poată funcționa atât ca portal web integrat cât și ca aplicație de telefon mobil. Platforma online se poate dezvolta pe baza paginii web a instituției și va oferi servicii unitare pentru cetățeni și baze de date interconectate, fiind compusă din mai multe module ce comunică permanent cu Centrele de date și monitorizare și cu Cloud Key. Astfel de platforme pot include module pentru emiterea certificatului de urbanism în format digital, gestionarea contractelor încheiate între instituțiile publice și persoanele fizice sau juridice, emiterea autorizațiilor online, hărți virtuale, etc. Având în vedere costurile relativ mari ale acestor softuri pentru fiecare modul, administrația locală poate lua în calcul implementarea în mai multe etape a platformei. - Achiziționarea de automate pentru plata (cash sau cu card) a taxelor locale, cu soft de operare inclus, ce permite atât Digitalizarea serviciilor fiscale și a încasărilor primăriei pentru cetățeni cât și accesul facil și ușor, direct în localitatea de domiciliu, a cetățenilor sau agenților economici la informațiile fiscale personale, pe bază de CNP sau cod fiscal. - Completarea online a documentelor de către cetățeni, inclusiv transmiterea electronică a acestora; - Transmiterea online de către administrația publică locală a documentelor solicitate de cetățeni; - Implementarea funcției de Registratură electronică; - Digitalizarea formularelor specifice fiecărui serviciu/compartiment al administrației publice locale, conform Structurii organizatorice a Primăriei - Centru integrat de suport și helpdesk - Digitalizarea arhivelor - Integrarea modului Urbanism cu aplicația Impozite și taxe;	
--	---	--	--

		- Integrarea modului Registru agricol cu aplicația Impozite și taxe; - Crearea unei baze de date pentru persoanele care beneficiază de servicii sociale; - Certificarea utilizatorilor cheie din cadrul administrației publice locale, cel puțin la nivel începător, în domeniul securității cibernetice; - Aplicația e-Consiliu; - Eliminarea informațiilor redundante, dar și a informațiilor care se dublează, existente, în prezent, pe site-ul primăriei - Realizarea unei interfețe integrate a unui sistem unitar de administrare a teritoriului localității, pentru a permite vizualizarea datelor pe o hartă web; - Implementarea unor indicatori de performanță pentru activitatea realizată (de exemplu „număr de utilizatori”); - Simplificarea documentelor privind acordul de utilizare a datelor cu caracter personal; - Integrarea unei registraturi electronice (în special la nivelul Aplicației de impozite și taxe) cu registratura online a Primăriei; - Implementarea unei politici de securitate IT la nivelul Primăriei; - Hosting securizat - Implementarea de aplicații civice și cetățenești pentru sesizări/reclamații/sugestii - Programarea pe site-ul Primăriei de întâlniri online/telefonice/fizice a cetățenilor cu personalul instituției; - Programarea pe site-ul Primăriei de audiențe online a cetățenilor cu personalul de conducere din cadrul instituției; - Traducerea informațiilor prezentate pe site-ului primăriei, în limbile de circulație internațională: Engleză, Franceză, Germană - Dezvoltarea opțiunii Relații cu presa (pot fi actualizate comunicate de presă, conferințe de presă etc.). - Intensificarea prezenței autorității publice locale în mediul online	
--	--	---	--

		(website, facebook, instagram, youtube): angajarea unei persoane responsabile de difuzarea informațiilor de interes public profesionistă (jurnalist, licențiat în comunicare, marketing, etc) sau achiziția de servicii profesionale de promovare. - Postarea pe site de tutoriale video privind completarea unor documente, proiectele de hotărâri de Consiliu Local , inclusiv un buton de accesibilitate pentru persoanele cu handicap de vedere, care pot asculta conținutul (prin USERWAY). Pentru o bună comunicare cu cetățenii se va avea în vedere: - Afișarea pe site-ul comunei a programelor și strategiilor locale (Strategii de Dezvoltare Locală, Rapoarte de activitate ale primarului, viceprimarului și consilierilor locali, studii demarate sau achiziționate de către primărie - Implementarea unui formular de solicitare și a unui de petiționare a instituției, pe site-ul primăriei - Furnizarea online de informații actualizate în domenii precum: Educație (creșe, grădinițe, unități de învățământ, inspectorat); Cultură (cetățeni de onoare, instituții de cultură, activități culturale); Sport (structuri și baze sportive); Sănătate (unități medicale); Protecția animalelor (campanii de sterilizare, etc.); Social (asistență socială, ajutoare sociale); Turism (obiective turistice, informații); Divertisment (evenimente locale, etc.); Situații de urgență. - Respectarea Memorandumului Guvernului privind aplicarea prevederilor Legii 544/2001 și reconfigurarea paginii web a primăriei după formatul propus de lege - Publicarea organigramei primăriei cu menționarea numelor persoanelor din conducere, a demnitarilor aleși și a funcționarilor publici.	
	Economie SMART – Dezvoltarea unei economii	- Sprijinirea adoptării de către ospitalierii locali a principiilor Eco-SMART turism	PNRR, POR, GAL, buget local

	mai durabile și mai competitive în următorii 3 ani - Comunitate atractivă din punct de vedere investițional, Economie competitivă, bazată pe inovare și digitalizare Disponibilitatea serviciilor publice depinde de bugetul public disponibil. Bugetul local depinde și de volumul populației active care plătește impozite. Scăderea populației va reduce disponibilitatea serviciilor publice și disponibilitatea oamenilor de a locui în sat. Nevoile tinerilor și ale familiilor sunt diferite și tinerii aleg din ce în ce mai mult să locuiască în orașe. Prin urmare, este important să identificăm serviciile lipsă în timp util și să căutăm soluții noi și originale pentru a le furniza. Pentru a face posibil ca oamenii să trăiască bine în	- Elaborarea participativă a unei Strategii de dezvoltare a turismului în comuna Vanatori - Dezvoltarea de servicii de agrement – ture de biciclete, degustări de produse culinare, pachete turistice integrate - Diversificarea formelor de turism, identificarea de activități turistice și în extrasezon: turismul de afaceri și de conferințe, etc. - - Restructurare și modernizare, furnizarea de echipamente moderne: mecanizare agricolă, investiții în infrastructură, diversificarea activităților, prelucrarea produselor pentru o valoare adăugată mai mare. - Sprijinirea ridicării nivelului de inovare, aplicarea progreselor tehnologice moderne pentru dezvoltarea de noi procese de producție și produse destinate producției agricole, inclusiv ecologice. - Sprijinirea investițiilor în sectoare prioritare (creșterea animalelor, prelucrarea cărnii și laptelui, fructe și legume, turism) și specializarea în produse cu valoare adăugată mare (de la produse cu procesare redusă la produse cu procesare ridicată - „Mai mult decât o fermă”). - Sprijinirea antreprenoriatului și a afacerilor care conduc la creșterea economică în comuna, crearea de locuri de muncă, menținerea și atragerea de tineri în comunitate - Acces la informații online pentru fermieri, stație meteo - dezvoltarea de aplicații pentru depunerea documentației online pentru autorizațiile de funcționare firme, plata electronică a impozitelor și taxelor locale (ex. automate de plată); eliberarea online a adeverintelor pentru APIA din Registrul Agricol, a carnetelor de producători (producători locali); - Integrarea sistemului Smart Payments (plăți inteligente); - Furnizarea online a unor informații despre firmele locale; - Actualizarea online a datelor de contact	
--	---	---	--

	Vanatori și să nu se mute în orașe, este necesar să se dezvolte mici afaceri locale sustenabile din punct de vedere social, economic și de mediu, care să permită oamenilor să se angajeze singuri.	Îmbunătățirea serviciilor online pe care Primărie prin integrarea informațiilor și a diverselor aplicații dezvoltate pentru: - Notarea construcției în cartea funciară - Emiterea certificatului de urbanism; - Terenuri pentru tineri; - Localități înfrățite (după caz); - PUG și/sau PUZ publicate pe site - Autorizări construcții (autorizații, certificate); - Străzi (salubritate, deszăpezire, modernizare); - Locuințe (reabilitări, locuințe sociale) - Infrastructuri digitale inovative pentru zonele rurale – hub-uri rurale Platforme online dedicate întreprinderilor mici și mijlocii bazate pe inteligența artificială, care permit realizarea de analize predictive pentru diverse problematici de afaceri (ex. Anticiparea vârfurilor de vânzări din perioada următoare cu scopul reducerii riscului de a rata oportunități din cauza stocului indisponibil; Minimizarea costurilor de suprastocare; Optimizarea dinamicii comenzilor la furnizori și frecvența re aprovizionării, etc.) - Digitalizarea infrastructurii de atracții și servicii și noile tehnologii - Digitalizarea ofertei gastronomice (pagini de internet pentru produsele culinare, prezentate în detaliu și structurate din cadrul comunei - Pachete turistice dinamice - Platforme digitale de prezentare a ofertei turistice (bază de date GIS, catrografiarea traseelor, obiectivelor turistice și a habitatelor naturale), dar și în infrastructura de drumeții (amenajare trasee, refugii, locuri de belvedere, trasee tematice). - Investiții și servicii care să favorizeze eco-turismul și agroturismul (inclusiv prin sprijinirea locuitorilor în dezvoltarea de microferme/ferme bio, dar și a bazei acestora de cazare și oferire a	
--	--	---	--

		mesei) și dezvoltarea de piste verzi de biciclete și trasee de drumeție între satele comunei, inclusiv în conexiune cu localitățile învecinate - Digitalizarea proceselor de promovare și monitorizare turistică	
	Locuitori SMART - Capital uman și social dezvoltat.	- Consultări publice online cu cetățenii (de exemplu, votarea unor proiecte de interes pentru comună); - Instruiri/cursuri pentru dobândirea de competențe digitale de către locuitorii comunei și nu numai (ex. pentru diverse meserii) - Înființarea și operaționalizarea de cluburi tematice pentru diverse categorii de vârstă și/sau socio-profesionale - Acțiuni de informare, constientizare privind monetizarea pasiunilor ca forma de implicare în comunitate și de dezvoltare a unor mici afaceri - Implicarea locuitorilor, în special a tinerilor, în deciziile care privesc comunitatea - generarea unui sentiment de coresponsabilitate, precum și consens și sprijin social din partea oamenilor. În acest fel, grație participării, diferiților agenți și populației în ansamblu li se oferă posibilitatea de a colabora la implementarea acțiunilor. Se poate utiliza, de ex. formatul „World cafe” pe teme specifice de interes: angajare, dezvoltare socială, cultura, turism, sector agro-alimentar, etc. - Strategie pentru menținerea/atragerea tinerilor în comunitate - contextul național și european este foarte favorabil în acest sens, datorită interesului de a promova proiecte și strategii împotriva depopulării în România și în UE - implicarea comunității educaționale (ex : Puterea copiilor pentru comunitate, Consiliul Copiilor s.a. modalități de a da voce și dialog deschis între comunitatea de copii/adolescenți și decidenții de la nivel local) - promovarea inovativă a exemplelor de bune practici locale (ex.	PNRR, POR, GAL, buget local

		podcastul „Bucate din Vecinătate”, abonamente masă caldă preparată local, etc.)	
	Mobilitate SMART - Conectivitate fizică și digitală ridicată	Promovarea mijloacelor de mobilitate durabilă, cu impact asupra creșterii calității aerului: - Harta interactivă transport local - Trasee de biciclete; - Trasee de drumeție - Siguranța circulației. - Achiziționarea de mijloace de transport în comun (și nu numai) electrice - Instalarea de stații de încărcare electrice <i>Mobilitate inteligentă și siguranța publică inteligentă</i> - Dezvoltarea unui sistem inovator de transport public eficient prin achiziționarea unui mijloc de transport în comun pentru localnici către cel mai apropiat municipiu – Sighișoara, dar și din satele aparținătoare către centrul comunei. Mijloacele moderne de transport public de persoane pot fi dotate cu aer condiționat, pot dispune de Wi-Fi și de o serie de dispozitive care să faciliteze transportul pasagerilor cu nevoi speciale. De asemenea, va fi necesară comunicarea informațiilor privind plecările și sosirile (ex. o pagină dedicată transportului în comun, personalizată și actualizată permanent) - Subvenționarea transportului public pentru localnici ca măsură de încurajare a reducerii utilizării autoturismelor, conservarea mediului și reducerea CO₂. O astfel de măsură este în conformitate cu Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.	

		- Sisteme de semnalizare și avertizare inteligentă în trafic (ex. panouri cu reducerea vitezei pentru a proteja casele, etc.) , la trecerile pentru pietoni, perdele verzi pe marginea drumurilor - Dezvoltarea și promovarea ciclismului atât în interiorul localităților cât și între localități. Un impuls suplimentar pentru un stil de viață mai sănătos va fi construirea infrastructurii necesare, cum ar fi echipamente de parcare pentru biciclete, în locuri frecvent vizitate, cum ar fi primăria, magazine, oficiul poștal ș.a. similare	
	Condiții de trai SMART – Inovare socială (educație, sănătate) și culturală, implicarea localnicilor (în special a tinerilor) în următorii cinci ani	- Utilizarea mijloacelor tehnologice pentru turiștii din orice colț al lumii să intre în contact cu patrimoniul cultural al unei țări/zone/comunități. Cu alte cuvinte, turistul este propriul său ghid. - Crearea de interpretări interactive și distractive privind patrimoniul care să atragă noi publicuri - Utilizarea realității virtuale pentru a comunica amenințarea schimbărilor climatice și a înțelege schimbările de comportament care pot opri încălzirea globală. - Dezvoltarea de experiențe legate de patrimoniu combinând diferite forme de expresie culturală, ajutând la revigorarea comunității vernaculare. - Realizarea și sprijinirea digitalizării peisajelor culturale, inclusiv imagini 360, filmări cu drone, digitizarea artefactelor și înregistrarea patrimoniului imaterial. - Muzeu virtuale („fără pereți”) - Arhive online, galerii digitale, hărți interactive, expoziții imersive, tururi virtuale - Creșterea capacității organizaționale prin schimbul de cunoștințe și co-creare, instruire pentru organizații și comunități pe teme de patrimoniu pentru a înțelege mai bine nevoile digitale, cum să le implementeze și cum să le susțină. - Identificarea și păstrarea înregistrările vechi, casete, videoclipuri,	

		filme, fotografii și alte materiale din cadrul comunității locale, obiecte de neprețuit ascunse în sertare, dulapuri, mansardă, șoproane, ferite de vedere și minte - Explorarea peisajelor bogate din patrimoniul cultural și natural prin tururi virtuale sau de centrele de patrimoniu - Amenajarea de centre de patrimoniu cu exponate digitale - Digitalizarea serviciilor din biblioteca, implicit diversificare (baza de date electronică și/sau online, ebook reader, etc - Dezvoltarea de competențe digitale bune ale profesorilor și elevilor - alfabetizare digitală 100% a profesorilor și elevilor, încurajarea gândirii critice, acces la cursuri opționale IT - Investiții pentru o infrastructură digitală dezvoltată: dotări necesare școlilor, platforme de colaborare între profesori și între profesori și elevi, infrastructură cu acces nelimitat pentru profesori și elevi. - Conținut informativ de calitate – asigurat prin standarde de calitate clare, surse avansate de colaborare și gestionare a acestui conținut, proces de studiu centrat pe elev etc. - Administrare eficientă – instrumente de colectare și analiză a datelor simple și ușor de gestionat, care lasă timp pentru asigurarea calității procesului; - Integrarea serviciilor electronice – interconectarea sistemelor și asigurarea unui schimb de date care ar elimina efortul dublu de colectare, accesare sau prelucrare a datelor - „Edutainment” - un sistem de educație și divertisment, care indică un mod distractiv de învățare sau de învățare prin joc. Metoda edutainment se poate aplica în orice locație: de la casă la parcuri și biblioteci până la școli, utilizând smartphone-uri, tablete, laptopuri, proiectoare portabile și multe alte dispozitive. - Achiziționarea de softuri, table inteligente interactive, tablete pe care sunt încărcate manuale digitale, biblioteca virtuală, catalog	
--	--	---	--

		electronic, iluminat inteligent (reglat în funcție de lumina de afară pentru a proteja ochii copiilor, ventilație reglată în funcție de condițiile din clasă – cantitatea de dioxid de carbon, temperatură, etc.), sistem audio-video la care se pot conecta copii care din motive medicale nu pot ajunge la școală. - Păstrarea identității locale prin crearea de colecții digitale despre istoria comunității locale, promovarea patrimoniului cultural material și imaterial și susținerea activităților culturale, artistice, sportive, în special al celor care includ cooperare intergenerațională - Cooperarea intergenerațională - poate consolida relațiile dintre diferite generații prin activități reciproc avantajoase care transmit cunoștințe și tradiții și promovează înțelegerea și respectul pentru diversitate. Pe de altă parte, există o generație mai tânără care deține cunoștințele timpurilor moderne, cum ar fi alfabetizarea digitală. Prin diverse activități, transferul de cunoștințe, obiceiuri și înțelepciune va fi transmis de către membrii seniori membrilor mai tineri pentru a menține o relație cu valorile trecute și istoria culturală. Generația mai tânără va învăța membrii seniori despre alfabetizarea digitală, cum ar fi trimiterea de e-mailuri, accesarea diverselor aplicații și rețele sociale. Cooperarea și asocierea intergenerațională se poate realiza și prin organizarea de evenimente sportive precum fotbalul între bunici și nepoți, lecții de dans pentru bunici și nepoate, diverse activități creative, culinare și culturale pentru împărtășirea cunoștințelor și experienței și pentru creșterea socializării. - Dezvoltarea unui produs turistic (mai ales pe segmentele de turism eveniment, gastronomic, cultural). Obiectivul este de a proteja și promova cât mai multe produse (ex. agricole, alimente) care să creeze identitate, vizibilitate și unicitate comunei Vanatori. Pe lângă promovare și vânzări, produsele locale sunt importante pentru comunitate și au rolul de a păstra cultura și moștenirea. Există o serie	
--	--	--	--

		de manifestări și evenimente în Vanatori care pot fi împărtășite de producătorii locali, așa că este necesar să se prevadă evenimente de acest tip care să atragă vizitatori, să crească vizibilitatea și să dezvolte turismul. - Creșterea calității experiențelor turistice prin promovarea patrimoniului cultural, a frumuseții naturale, precum și a produselor locale - - sprijinirea formelor alternative de turism și promovarea comunei ca destinație turistică de calitate. Există o dinamică de extindere a sezonului turistic pentru comună cu noi moduri alternative de turism. De exemplu, prin sprijinirea unor forme alternative de turism, precum ecoturismul și agroturismul, turismul gastronomic. Dezvoltarea de trasee forestiere și de drumeții va promova existența unui turism alternativ și durabil, precum și va pune în valoare monumentele istorice și natura. Ideea este de a oferi o experiență turistică holistică, explorând pajiști sau păduri participând la sărbători locale, întâlnind arhitectura și istoria locului și încercând produsele locale. Vizitatorul ar trebui să poată trăi o experiență care va fi susținută și va sprijini sectorul primar. Turismul de nuntă este o altă formă de turism care aduce potențialul de a extinde perioada turistică în afara sezonului de vară (mai-octombrie) și de a atrage mai mulți tineri să lucreze și să locuiască aici. Pentru a promova turismul local ar trebui folosite simboluri locale (cetatea, de exemplu). - Construirea unei săli de sport multifuncționale pentru elevi, asociații sportive și populația locală. Lipsa unei săli de sport este o problemă de lungă durată în Vanatori. Locuitorii nu au spațiu pentru recreere și activități sportive. Într-o situație dificilă se află elevii din școala gimnazială deoarece efectuarea exercițiilor la orele de educație fizică, mai ales în perioada de iarnă, devine discutabilă și se desfășoară cu multă improvizație. Construcția sălii va rezolva	
--	--	--	--

		problema învățământului primar din comună prin asigurarea faptului că toate activitățile fizice ale elevilor se pot desfășura în toate condițiile meteo în sala de sport dotată. În afară de educația fizică obligatorie, în sală se pot desfășura diverse activități sportive și extrașcolare. În acest fel, localnicii vor avea un loc pentru sport și recreere. Aceștia vor putea să organizeze diverse evenimente sportive, competiții, să găzduiască alte cluburi și să promoveze un stil de viață sănătos. Efectuarea programului de creștere a activității fizice a persoanelor în vârstă va îmbunătăți starea lor de sănătate, va reduce riscul de boli cardiovasculare, accident vascular cerebral, obezitate, depresie și alte boli. - Sustinerea dezvoltării unui serviciu educațional de calitate pentru copii, precum și posibilități de petrecere a timpului liber. Tinerii vor fi implicați în planificarea și dezvoltarea locului lor de viață, creând un sentiment de proprietate și responsabilitate pentru mediul lor de viață. Tinerii au idei diferite de cei în vârstă, dar ideile lor sunt foarte importante pentru a-i face să-și dorească să-și lege viața de sat. - Acțiuni pentru formarea și pe învățarea pe tot parcursul vieții a fermierilor, a antreprenorilor locali, în general. Comunitatea locală trebuie implicată în a-și îmbunătăți calitatea vieții, în special populația mai tânără, dar și cei mai în vârstă. - Funcționalizarea Centrului de resurse pentru comunitate / HubONG, furnizarea de activități de educație nonformală, instuiri pentru dobândirea de competențe digitale, cluburi tematice (antreprenori, fermieri, vârstnici, șomeri/persoane în căutarea unui loc de muncă, copii și tineri). Învățarea populației locale - în special a femeilor cu copii mici și a persoanelor de peste 50 de ani - cum să utilizeze tehnologiile moderne și să se întoarcă sau să rămână pe piața muncii. Învățarea limbilor straine. - Colaborarea/cooperarea cu universități, centre de cercetare sau pur	
--	--	--	--

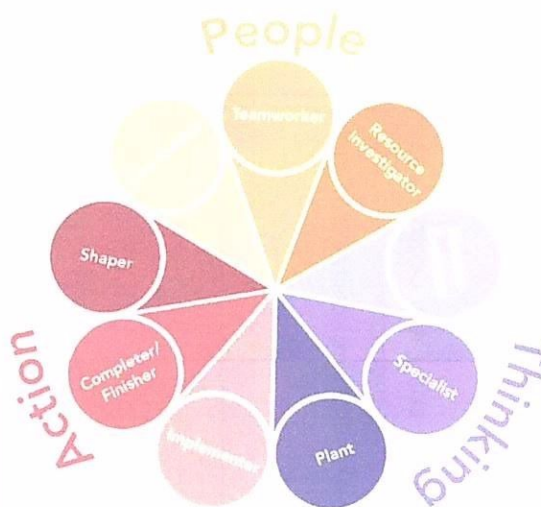
		și simplu cu alte instituții de învățământ. Cooperare = inovare. Organizarea de cursuri, școli de vară, activități didactice și de cercetare. - Servicii de sănătate – laborator pentru analize (cel puțin recoltare), centre de recuperare pentru vârstnici (fizioterapie), cabinet stomatologic, acțiuni de educație pentru sănătate pentru copii - Transmisii online de la întruniri de interes public – începând de la ședințele de Consiliu Local până la evenimente și sărbători locale, slujbe religioase - Amenajarea unei zone de promenadă și agrement, cu spații de joacă pentru cetățeni în toate satele componente -	
	Mediu SMART - Mediu natural și cultural valorificat responsabil	- Postarea pe site-ul primăriei de informații cu privire la stadiul implementării Strategiei de Dezvoltare Locală și a Strategiei SMART Village - Înființarea unui sistem de gospodărire comunal cu autofinanțare de către autoritatea publică locală - Dezvoltarea și promovarea de evenimente locale „verzi” - Realizare și diseminare: Plan de acțiune privind clima și energia durabilă, Plan de gestionare a deșeurilor, Plan de calitate a aerului, Plan de mobilitate urbană durabilă, Eficiența energetică, Spații verzi, Instituții de mediu; - Sistem inteligent de iluminat public – asigurarea parțială a iluminatului prin microcentrale eoliene și panouri fotovoltaice, iluminat stradal cu led-uri cu trepte de intensitate active la detectarea mișcării - Canalizații tehnice pentru rețelele de electricitate, telefonie, internet, mai ales în zonele din apropierea monumentelor istorice - Sisteme de anvelopare a clădirilor (publice și private) utilizând materiale ecologice, pentru reducerea consumului de energie	PNRR, POR, GAL, buget local

Management și monitorizare

Strategia Vanatori – SMART Village este supusă spre aprobare Consiliului Local al comunei Vanatori

Propunerea este ca strategia Vanatori – SMART Village să fie implementată de aceleași persoane care au promovat ideea. Adică echipa administrației care se ocupă de dezvoltarea holistică a comunității și membrii grupului de lucru. În plus, procesul participativ desfășurat până în prezent pentru elaborarea Strategiei permite generarea unui sentiment de coresponsabilitate, precum și consens și sprijin social din partea oamenilor interesați. În acest fel, grație participării reprezentanților diferitelor sectoare și a populației, în ansamblu, s-a creat posibilitatea de a colabora la implementarea Planului de acțiune.

Persoana responsabilă va fi desemnată de administrația locală pentru a împărți responsabilitățile legate de acțiuni între membrii grupului. Grupul de lucru a fost inițiat în mai 2025 și sunt înscrise la ora actuală 12 persoane. Alți factori interesați se vor putea alătura grupului de-a lungul timpului, deoarece grupul este deschis, iar apelurile de participare vor fi publicate în mod regulat pe pagina administrației locale. Ideile sunt discutate și dezvoltate în timpul întâlnirilor trimestriale, precum și în subgrupurile tematice (fermieri, antreprenoriat, voluntariat, s.a.) de persoane care doresc să ia parte la realizarea unei idei specifice. Toată lumea are drepturi egale în crearea și implementarea ideilor. Implicarea de face pe bază de multă muncă voluntară și se urmește obținerea de sprijin financiar nerambursabil pentru implementarea proiectelor din strategia Vanatori -SMART Village.

Monitorizare

Monitorizarea se va realiza în timpul întâlnirilor grupului de acțiune Smart Village. Trimestrial se vor organiza întâlniri ale membrilor Grupului de Acțiune Smart Village – în cadrul cărora vor fi trecute în revistă obiectivele și realizările pentru atingerea obiectivelor stabilite. Pot fi, de asemenea, stabilite sarcini noi și identificați responsabili în timpul întâlnirii. Responsabil de monitorizare va fi liderul grupului Smart Village Action. Până în prezent, nu a fost planificată o metodă specifică de monitorizare și implicare a părților interesate implicate. Metoda este în lucru.

Pentru motivarea în continuare a implicării comunității, se propune continuarea activității de

participare prin crearea unor grupuri de lucru la scară mică, formate dintr-un membru al echipei administrației locale și sectoare specifice ale populației (pe domenii de lucru: zootehnie), antreprenori, turism etc.). Scopul este ca aceste grupuri mai mici să reproiecteze și să execute fiecare acțiune specifică din strategie, fie prin întâlniri fizice, fie în alternativa digitală – important este să se păstreze contactul direct cu cei care și-au oferit disponibilitatea de a colabora la execuția acțiunilor.

Este, de asemenea, importantă prezența pe diferite profiluri pe rețelele de socializare: Facebook și Instagram și site-uri web prin postări, zilnic, de știri sau anunțuri/ evoluții din comunitate.

Exemple de bune practici privind soluții de tip SMART village

1. Ciugud Smart village (*Studiu de caz*) – sursa: Radiografia Smart Village în România Ediția I, August 2022

În Ciugud, jud. Alba, toate gospodăriile au acces la utilități; chiar și drumurile agricole sunt asfaltate; există piste de biciclete; în zonele publice, este disponibil internet wireless gratuit; iluminatul public este asigurat cu ajutorul unei eoliene sau cu panouri solare; școala este digitalizată; plata taxelor și a impozitelor locale se face online și există stații de încărcare pentru autovehicule electrice.

- *Administrație locală inteligentă*

Primăria Ciugud a pus un accent puternic pe digitalizarea serviciilor publice, astfel încât acest lucru să îmbunătățească interacțiunea cu cetățeanul și să suplinească resursa umană redusă pe care administrația locală o are. Pandemia COVID-19 a demonstrat că digitalizarea este o soluție de reziliență în fața unor situații de criză, efectul fiind avansarea digitalizării în multe domenii ale statului și acceptarea documentelor digitale de tot mai multe instituții publice. În acest context, Primăria Ciugud a devenit prima primărie rurală „fără hârtii” reducând cu peste 80% volumul de hârtie folosit în activitatea curentă și a digitalizat aproape în întregime serviciile publice. Astfel, primăria folosește câteva numeroase soluții digitale, de la softuri dedicate fluxului de documente și eliberarea unor acte până la aplicații mobile pentru plata taxelor locale sau pentru raportarea unor probleme din comunitate. În paralel, la Ciugud au fost luate măsuri administrative pentru a stimula folosirea soluțiilor digitale. Astfel, Primăria Comunei Ciugud oferă cetățenilor și companiilor reduceri mai mari dacă efectuează plățile prin soluții electronice. Pentru folosirea soluțiilor smart de plată, administrația locală oferă o reducere de 10% la plata impozitelor locale. În schimb, pentru persoanele care doresc să facă plățile prin ghișeul primăriei, reducerea pentru plata integrală a impozitelor locale este de doar 5 %. Primăria Comunei Ciugud pune la dispoziție patru soluții smart pentru plata taxelor și impozitelor locale, astfel încât cetățenii să nu mai fie nevoiți să se deplaseze la sediul administrației locale pentru a achita, la ghișeu, obligațiile fiscale. Comuna oferă posibilitatea de plată a taxelor și impozitelor locale prin stațiile electronice de plată, care sunt amplasate în satele comunei, o aplicație de plată dedicată pentru telefonul mobil, o soluție de plată prin platforma de servicii digitale a primăriei (Global Pay) sau prin platforma națională ghișeul.ro. În 2021, soluțiile smart de plată puse la dispoziție de Primăria Comunei Ciugud au fost folosite pentru aproape 85% din plățile efectuate de cetățeni și companii.

- *Cetățean inteligent – educarea cetățenilor pentru folosirea soluțiilor smart*

Un pilon important în cadrul proiectului Ciugud Smart Village este educația pentru digitalizare. Indiferent că a fost vorba de perioada de pandemie, când au existat restricții de interacțiune sau după

pandemie, administrația locală din Ciugud a derulat o serie de campanii de educare a cetățenilor pentru a folosi soluțiile digitale în relația cu cetățenii. O soluție inovatoare „inventată” la Ciugud este „cardul cetățenilor”, pe care administrația locală l-a emis tuturor cetățenilor astfel încât aceștia să se poată loga mai ușor în sistemul electronic de taxe și impozite locale. În paralel, Ciugudul a dezvoltat și primul program de mentorat derulat în zona publică din România pentru susținerea digitalizării administrației locale. Peste 300 de comunități rurale din țară și din străinătate au intrat în acest program de mentorat. Comunitatea este folosită ca exemplu de bune practici de administrații locale din Republica Moldova, Germania, Franța sau Polonia. Proiectele de la Ciugud sunt folosite ca exemple de bune practici de către Districtul Prignitz, Landul Brandenburg, din Republica Federală Germania.

- *Educația viitorului – prima școală smart din mediul rural din România*

La Ciugud a fost deschisă prima școală smart din mediul rural din România, un proiect care are ca scop dezvoltarea și reforma educației de la țară. Școala este un proiect pilot care folosește tehnologia în procesul educațional, dar are implementate și soluții smart pentru reducerea consumului de energie și pentru creșterea confortului în timpul cursurilor. În cadrul școlii s-a ajuns la folosirea a zeci de soluții smart educaționale și a unor noi tehnologii. Școala din Ciugud este astfel un adevărat „laborator” de testare a unor tehnologii inovative. Întreaga clădire este controlată electronic și își reglează climatizarea și iluminatul cu ajutorul unor senzori controlați de un sistem inteligent de management, fiind monitorizate totodată calitatea aerului și confortul din clase.

În plan educațional, cadrele didactice folosesc în predare table interactive, chrome-book-uri, softuri educaționale și o platformă on-line dedicată. Chiar dacă pandemia s-a încheiat, unitatea de învățământ continuă să folosească soluțiile digitale educaționale. Școala din Ciugud este și prima școală publică din România care a folosit în activitatea didactică un laborator de realitate virtuală și realitate augmentată, copiii fiind transferați în lecții interactive cu ajutorul căștilor VR. Acest „laborator de realitate virtuală” introduce un concept complet nou în tehnologia educațională: un set de căști de realitate virtuală complet „autonome”, cu o interfață unică, prietenoasă cu elevii, control și navigare prin gesturi, resurse educaționale integrate și elemente de control simplu de utilizat de către cadrele didactice.

- *Protejarea inteligentă a mediului înconjurător*

Ciugud a devenit prima comunitate din România care și-a lansat propria monedă virtuală: CIUGUban, o soluție de a recompensa copiii pentru colectarea a ambalajele din plastic, sticlă și aluminiu.

Proiectul a presupus montarea în curtea Școlii Gimnaziale a unei stații de preluare și reciclare a ambalajelor. Acesta a fost numit „Verzulichă – roboțelul reciclator”, iar copiii au fost provocați să recicleze cât mai multe ambalaje și să colecteze cât mai multe monede virtuale. Fiecare clasă din cadrul școlii și-a convertit monedele virtuale colectate în bani reali, pe care copiii îi pot folosi pentru a finanța mici proiecte și activități educaționale sau extrașcolare. În cea de-a doua fază a proiectului, la începutul anului 2022, administrația locală din Ciugud a pregătit montarea altor stații de reciclare și în alte zone din comună, iar cetățenii pot primi în schimbul monedelor virtuale reduceri la magazinele sătești, care au acceptat să intre în acest program.

Acest proiect a fost preluat și extins și în alte localități: PETrică la Brașov cu 3 stații de reciclare și respectiv PĂDUREL în Filipeștii de Pădure din județul Prahova cu moneda lor virtuală FILIBANI.

Proiectul are și o componentă de colectare a datelor deoarece fiecare monedă virtuală stochează informații despre ambalajul reciclat, iar aceste informații sunt folosite în diferite studii realizate de administrația locală. Proiectul pilot de la Ciugud este implementat de administrația locală în parteneriat

cu compania americană ENVIPCO, unul dintre cei mai importanți producători mondiali de RVM-uri (Reverse Vending Machines).

Comuna Ciugud promovează și *transportul ecologic*, având stații de încărcare verzi pentru autoturismele electrice. Astfel, în parcare primăriei există un complex de panouri fotovoltaice, care produce energie electrică pentru alimentarea sediului administrativ dar și a celor două stații de încărcare. O stație verde de încărcare se află și în satul Hăpria, la centrul de informare turistică, iar primăria folosește un autoturism electric nepoluant. De asemenea, Ciugud a depus pe PNRR, în parteneriat cu Alba Iulia, un alt proiect pentru achiziționarea a 21 de autobuze electrice și a unui microbuz, cu stațiile aferente de încărcare lentă sau rapidă. În 2022, comuna a găzduit și susținut două întâlniri naționale ale pasionaților de mașini electrice, acțiuni care au ca scop promovarea electromobilității.

- *Soluții smart pentru susținerea economiei locale – Aprozarul Virtual*

În timpul pandemiei, Comuna Ciugud a dezvoltat și o soluție proprie pentru susținerea micilor producători. Astfel, administrația locală a lansat Aprozarul Virtual (www.aprozarulvirtual.ro), o platformă on-line care are ca scop promovarea ofertei producătorilor locali din comună dar și din întreaga țară. Aprozarul găzduiește peste 100 de producători locali și este o soluție virtuală care facilitează contactul on-line între producător și clientul final. Măsura a venit în contextul în care mulți dintre micii producători nu au mai avut posibilitatea să își vândă marfa din cauza măsurilor dispuse pentru prevenirea răspândirii virusului SARS-COV-2. Platforma Aprozarul Virtual a fost implementată de echipa primăriei împreună cu o firmă locală care dezvoltă aplicații web.

2. O mișcare socială în Europa: clusterelor de inovare socială și ecologică (CSEI)

„Clusterizarea” este o mișcare socială recentă și în creștere în Uniunea Europeană, existând peste 30 de programe naționale de clusterelor în 20 de țări. CSEI grupează în principal entități de economie socială cu întreprinderi principale, organizații ale societății civile, autorități publice, instituții de educație și cercetare care cooperează într-o anumită locație pentru a îmbunătăți prosperitatea și regenerarea economică, ecologică și societală locale prin facilitarea cooperării; punerea în comun a resurselor și creșterea capacității de inovare.

De asemenea, aproape toate clusterelor îndeplinesc abordarea parteneriatului multiplu - ei adună în componența lor cel puțin 2-3 tipuri de actori. Multe CSEI au caracteristica specifică de a include organizații ale societății civile, deși mai ales într-o manieră informală.

Exemple:

Kaleidoscoop (Strasbourg, Franța) - accelerator al inovației sociale și de mediu, reunește actori din ocuparea forței de muncă, dezvoltarea economică și economia socială și solidară care, împreună, vor dezvolta noi servicii și noi activități pentru teritoriu și locuitorii acestuia;

Silicon Vilstal (Vilstal, Germania) - promovarea inovației sociale în zonele rurale, crearea de rețele de oameni și identificarea oportunităților digitale;

Cooperative cluster (Bulgaria) – clusterul oferă activități de networking între membrii săi, relevante pentru inovare, dezvoltarea de noi produse, marketing, producție și tehnologii (prin acces la servicii tehnologice și servicii de consultanță directă, precum și sprijin pentru transferul de tehnologie);

Torino Social Impact - alianță între întreprinderi sociale, companii, instituții publice și private pentru a

testa o strategie de dezvoltare a antreprenoriatului și investiții de impact în zona metropolitană Torino, inclusiv Primăria Torino. Torino Social Impact își propune să construiască un ecosistem în care companiile să găsească cele mai bune condiții pentru a experimenta modele de afaceri și soluții de inovare durabilă. Explorarea de noi forme de competitivitate, atragerea de investiții cu impact social și experimentarea unor noi forme de bunăstare locală transformatoare. (sursa: www.fonduri-structurale.ro)

3. Monitorizare inteligentă a deșeurilor

Proiect de monitorizare inteligentă a deșeurilor – s-au cumpărat containere inteligente și s-a urmărit cât de repede se umplu containerele. Prin monitorizarea containerelor, primăria a avut și posibilitatea de a „verifica” dacă firma de colectare își îndeplinește cu adevărat sarcinile din contract.

4. Faceți cunoștință cu Platforma Producătorilor Locali

Folosind avantajele digitalizării, platforma [Meet The Local Producer](#) a fost dezvoltată în Slovenia. Scopul acestei platforme este de a conecta fermierii locali și producătorii de alimente cu consumatorii lor. Ajută producătorii locali să se prezinte pe ei înșiși și produsele lor pe piața locală într-un mod nou, inovator.

5. Autobuz gratuit în parc

În vara anului 2020, pentru sezonul de vară și sosirea turiștilor în interiorul localității, Agenția de Transport Public a oferit serviciul „[Autobuz gratuit în parc](#)” în Valli del SOL din Italia. Serviciul a fost organizat pentru a oferi transport public gratuit, capabil să transporte rezidenți, turiști chiar și în cele mai îndepărtate cătune.

6. Digitalizarea târgurilor regionale și locale

Două GAL-uri din Tigullio – Italia, au contractat o companie de servicii digitale pentru crearea unei platforme digitale pentru promovarea a două evenimente principale. Artizanii și fermierii au devenit „expozant virtual” al Expo-ului on-line. Fiecare expozant a avut la dispoziție un magazin virtual pentru a-și prezenta propria afacere, atât cu descriere, cât și cu galerie, pentru a face cunoscute produsele și a le rezerva printr-o simplă înregistrare online. Pentru fiecare magazin au fost incluse informații de contact și modalități de cumpărare și colectarea bunurilor, în plus li s-a oferit posibilitatea de a rezerva o vizită la sediul lor cu programare.

7. Instruirea funcționarilor pentru dezvoltarea abilităților digitale în administrația municipală

În Germania, pentru a sprijini digitalizarea serviciilor administrative din Löffingen, un angajat al primăriei locale a fost instruit ca pilot digital („[Digitallotse](#)”) într-un curs de formare de trei zile. În acest proces, funcționarii pot dobândi abilități specifice de digitalizare și pot sprijini astfel transformarea digitală inteligentă în comunitățile lor. Realizați un proiect prin care firmele de tehnologie să facă un curs de digitalizare atât pentru angajații primăriei cât și pentru cetățeni.

8. [Nextbike](#): sistem de partajare a bicicletelor în teritoriile rurale din Austria

Obiectivul principal este reducerea traficului în zonele cu densitate redusă prin oferirea de mijloace

alternative de transport precum bicicletele. Într-adevăr, traficul este responsabil în principal de emisiile de gaze cu efect de seră. Scopul proiectului este de a stabili o rețea de închiriere ușoară de închiriere de biciclete pentru a face transportul public mai atractiv. Un alt obiectiv este oferirea unei game de biciclete, disponibile non-stop, pentru a sprijini mobilitatea multimodală.

9. DIH AGRIFOOD - Slovenia

Digital Innovation Hub pentru agricultură și producție alimentară reunește expertiza în cercetare și dezvoltare slovenă și europeană în domeniul agriculturii și producției alimentare. Rețeaua oferă cele mai recente cunoștințe despre digitalizarea acestei industrii – așa-numita „Agricultura inteligentă”. Scopul **DIH AGRIFOOD** este de a reprezenta un One-Stop-Shop care oferă servicii organizațiilor din regiune printr-o cooperare multipartenerială pentru a oferi alimente sigure, durabile și de calitate.

10. Noile sate inteligente – chiar poți fi plătit ca freelancer în Italia?

Un număr de localități din Italia au lansat stimulente de călătorie și vă vor plăti pentru a lucra de acolo. **Santa Fiora din Toscana** (orașul apei și al muzicii) și **Rieti din Lazio** se oferă ambele să **acopere până la 50% din chirie dacă stați între două și șase luni** ca lucrător la distanță. Scopul este de a stimula oamenii să se mute și să lucreze virtual de aici. Face parte dintr-un plan de dezvoltare pe 10 ani de revitalizare a zonelor rurale. Și dacă te îndrăgostești și decizi să investești în turism acolo, îți vor oferi până la 30.000 de euro pentru a deschide o pensiune, un hostel sau un hotel. Am întrebat despre eligibilitatea pentru freelanceri, plafonul de vârstă/castig etc. și „este deschis pentru oricine care are un loc de muncă inteligent”. Pensionarii sunt bineveniți atâta timp cât pot demonstra că lucrează ca un consultant online sau contractant independent.

11. Finlanda: Serviciu de sănătate la distanță

Proiectul explorează utilizarea tehnologiei moderne și a internetului pentru furnizarea de servicii medicale în sate aflate la distanțe mari de spitale prin intermediul unor puncte medicale unde sunt posibile, de exemplu, analize de laborator și monitorizare a tensiunii arteriale, EKG, se imprimă electrocardiografe și se ascultă plămânii. Proiectul s-a realizat cu finanțare FEADR.

Vanatori, 12 mai 2026

ANEXE

Minutele întrunirilor grupului de lucru

Chestionar online

Rezultate chestionar online

